

Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet

Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för befolkning och
välfärd
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar Anna Eriksson
010-479 68 12
anna.eriksson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet.

The importance of adult education in the Swedish education system

Producer Statistics Sweden, Population and
Welfare Department
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10-479 40 00

Enquiries Anna Eriksson
+46 10-479 68 12
anna.eriksson@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, The importance of adult education in the Swedish education system.

ISSN: 0000-0000 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2019-A40BR1902_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras resultat från olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken. Utöver den officiella statistiken inom statistikområdet Befolkningens utbildning görs även tematiska undersökningar. Dessa undersökningar fördjupar den officiella statistiken om befolkningens utbildning eller belyser nya frågeställningar på området som är aktuella i samhällsdebatten.

Vuxenutbildningen spelar en viktig roll i utbildningssystemet när det gäller att kompensera för ej avslutad grund- och gymnasieskola. I denna rapport redovisas resultat från en registerstudie om vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet.

Rapporten belyser bland annat vilka grupper som deltar i komvux och i folkhögskolans allmänna kurser och SMF, vilken tidigare utbildning deltagarna har när de påbörjar vuxenutbildningen och hur utbildningsnivån förändras genom studierna vid komvux eller folkhögskolan. I rapporten beskrivs även i vilken omfattning deltagarna fortsätter studera eller etablera sig på arbetsmarknaden efter avslutade vuxenstudier.

Rapporten har utarbetats av Anna Eriksson, Ann-Charlott Larsson och Sinisa Sauli vid enheten för statistik om utbildning och arbete.

SCB i mars 2019

Petra Otterblad Olausson   Katarina Wizell
Avdelningschef   Enhetschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	4
Inledning – bakgrund	7
Om vuxenutbildningen	8
Mål och syfte med kommunal vuxenutbildning (komvux)	9
Mål och syfte med folkhögskolan	9
Kommunal vuxenutbildning (komvux)	11
Deltagare i komvux, beskrivning av populationen	12
Resultat – kompensatoriska effekter	19
Höjd utbildningsnivå	20
Fortsatt utbildning/deltagande i eftergymnasial utbildning	24
Etableringen efter studier	26
De som står utanför arbetsmarknaden efter vuxenutbildning	29
Folkhögskolan	32
Deltagare i folkhögskolans allmänna kurs och SMF, beskrivning av populationen.....	33
Resultat – Kompensatoriska effekter.....	41
Höjd utbildningsnivå	42
Fortsatt utbildning/deltagande i eftergymnasial utbildning	44
Etablering efter studier	46
De som står utanför arbetsmarknaden efter vuxenutbildning	49
Kort om statistiken	53
Statistikens ändamål och innehåll.....	53
Information om statistikens framställning.....	55
Information om statistikens kvalitet	56
The importance of adult education in the Swedish education system	57

Sammanfattning

Det finns skillnader mellan olika grupper i den svenska befolkningen när det gäller grundläggande färdigheter.

Likvärdigheten mellan skolor har försämrats över åren.

Elevens socioekonomiska bakgrund får starkt genomslag i utbildningsresultaten.

Deltagare i komvux och folkhögskolans allmänna kurser eller Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) under åren 2013–2015 ingår.

Inga rena jämförelser i rapporten mellan de två utbildningsformerna.

Studier har visat att det finns stora skillnader mellan olika grupper i befolkningen när det gäller grundläggande färdigheter i läsning, räkning och förmågan att lösa problem i vardagslivet. Vidare har likvärdigheten mellan skolor, i form av lika tillgång och hög kvalitet för alla elever, försämrats och elevens socio-ekonomiska bakgrund får i högre grad än tidigare starkt genomslag i utbildningsresultaten.

Att ha en gymnasieutbildning är av stor betydelse för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Deltagandet i gymnasieskolan är visserligen högt i Sverige men även om nästan alla ungdomar påbörjar en gymnasieutbildning så är det inte alla som fullföljer utbildningen och en betydande andel får därmed inte en gymnasieexamen¹.

Vuxenutbildningen spelar en viktig roll när det gäller att i efterhand kompensera för en ej avslutad grund- och/eller gymnasieskola och för att förbättra ungdomars möjligheter att till exempel nå målen för en gymnasieutbildning. Vuxenutbildningen bidrar därmed till att stärka likvärdigheten i det svenska utbildningssystemet.

Rapporten belyser vuxenutbildningen genom att beskriva deltagandet i kommunal vuxenutbildning (komvux) och i folkhögskolans allmänna kurser eller Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) under åren 2013–2015. I rapporten redovisas också vuxenstudiernas betydelse för att förbättra deltagarnas utbildningsnivå och möjlighet till arbete.

Det är varken möjligt eller önskvärt att göra en jämförelse mellan komvux och folkhögskolan eftersom utbildningsformerna har olika syfte, målgrupp och sammansättning av deltagare. Resultaten redovisas därför var för sig, dels för komvux, dels för folkhögskolans allmänna kurser och SMF.

Vissa allmänna iakttagelser kan ändå göras när det gäller skillnader i elevunderlaget mellan de båda utbildningsformerna. Det är betydligt fler som studerar inom komvux än inom folkhögskolan. Under åren 2013–2015 rör det sig om närmare 290 000 deltagare inom komvux. Motsvarande antal i folkhögskolans allmänna kurser och SMF är drygt 34 000.

En annan skillnad är att en mycket högre andel bland komvuxeleverna än bland deltagarna i folkhögskolans allmänna kurser och SMF har fullföljt gymnasieskolan innan vuxenstudierna. Bland studerande på gymnasienivå vid komvux hade 50 procent redan fullföljt gymnasiet

---

¹ SOU 2016:77

innan de började vuxenstudierna. Motsvarande andel för deltagare i folkhögskolans allmänna kurs på gymnasienivå är 23 procent och ännu lägre bland deltagarna vid SMF (11 procent).

Huvudsakliga resultat avseende komvux

Drygt 60 procent av eleverna på komvux är kvinnor, både på grund- och gymnasienivå. Deltagandet är spritt över åldrarna och på grundskolenivå är drygt 70 procent 30 år eller äldre; andelen deltagare som är 30 år eller äldre på gymnasienivå är 48 procent. Nästan 90 procent av deltagarna på grundskolenivå och närmare 30 procent av de som läser gymnasienivå på komvux är födda utomlands.

Hälften av de som läser på gymnasienivå har tidigare klarat av den svenska gymnasieskolan och 27 procent har påbörjat men inte fullföljt gymnasiet innan studierna vid komvux.

Resultaten visar att studierna vid komvux leder till positiva resultat vad gäller utbildningssituationen. Drygt 40 procent av de som hade påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan innan komvux och som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium) höjde utbildningsnivån i och med vuxenstudierna. Vidare var drygt 20 procent av de som läst komvux på gymnasienivå registrerade vid högskolan några år efter avslutade komvuxstudier.

Deltagarna i vuxenstudier får även en förbättrad situation på arbetsmarknaden jämfört med innan komvuxstudierna, i högre utsträckning bland de som läst på gymnasienivå än på grundskolenivå. Således minskar andelarna som står utanför arbetsmarknaden när man jämför med tiden innan vuxenstudierna.

Huvudsakliga resultat avseende folkhögskolan

Könsfördelningen är jämn när man ser till deltagandet i allmän kurs på gymnasienivå. När det gäller grundskolenivå är runt 65 procent kvinnor och vid SMF är 60 procent män. Deltagarna på grundskolenivå är mycket spridda över åldrarna medan de flesta som läser allmän kurs på gymnasienivå eller SMF är under 30 år (75 respektive 88 procent). Precis som för komvux är en stor majoritet bland deltagarna på grundskolenivå födda utomlands (70 procent) medan andelarna utrikes födda är mycket lägre bland de som läser gymnasienivå eller SMF (30 respektive 38 procent).

Relativt få (23 procent) av de som läser allmän kurs på gymnasienivå har tidigare klarat av den svenska gymnasieskolan. Andelen är ännu lägre för deltagare vid SMF (11 procent). Det stora flertalet deltagare vid dessa kurser har påbörjat men inte fullföljt gymnasiet innan folkhögskolestudierna.

Komvux har positiv effekt både vad gäller utbildningssituation och etablering på arbetsmarknaden.

Folkhögskolan har också positiv effekt på utbildningsnivån och situationen på arbetsmarknaden.

Resultaten visar på en positiv utveckling när det gäller utbildningssituationen för de som läst allmänna kurser och SMF. Fyrtiosex (46) procent av de som hade påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan innan folkhögskolan och som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium) höjde utbildningsnivån i och med vuxenstudierna. Vidare var 16 procent av de som läst allmän kurs på gymnasienivå registrerade vid högskolan några år efter avslutade folkhögskolestudier. Även situationen på arbetsmarknaden förbättrades vid en jämförelse med tiden innan folkhögskolestudierna.

Vid en redovisning av resultaten bör beaktas att folkhögskolan har en kompensatorisk roll som går utanför de siffror som visas i denna rapport. Detta kan handla om individers personliga utveckling eller integration i samhället. Vidare är det värt att notera att den relativt höga andelen deltagare med funktionsnedsättning ger utslag i resultaten om deltagande i fortsatta studier och på arbetsmarknaden.

Inledning – bakgrund

Likvärdigheten är en fråga som rönt stort intresse sedan en tid tillbaka. Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen². I skollagen definieras likvärdighet i skola och förskola genom:

- lika tillgång till utbildning
- likvärdig utbildning med hög kvalitet för alla elever
- stimulera alla elever att nå så långt som möjligt
- kompensatorisk utbildning

Alla fyra aspekterna är viktiga för att skolan ska kunna anses vara likvärdig. Skolan ska arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Studier avseende svenska skolan visar dock att likvärdigheten mellan skolor har försämrats och att skolresultat är beroende av elevernas socioekonomiska bakgrund i större utsträckning idag än tidigare.³

Internationella undersökningar av grundläggande färdigheter inom läsning, räkning och problemlösningsförmåga bland ungdomar och vuxna visar att skillnaderna i den svenska befolkningen mellan exempelvis lågutbildade och högutbildade är förhållandevis stora jämfört med andra länder.

Vuxenutbildningen kan spela en avgörande roll när det gäller att kompensera för ej avslutad grund- och gymnasieskola och därmed bidra till att minska kunskapsklyftor. Vuxenutbildningen täcker in grundläggande färdigheter, yrkesfärdigheter och kunskaper som behövs för att kunna studera vidare. Även individer med svaga färdigheter eller nyanlända som behöver lära sig svenska språket ges möjligheten att erhålla de kunskaper som behövs i samhället.

Syftet med rapporten är att beskriva vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet. I denna rapport omfattas dels kommunal vuxenutbildning (komvux) på grundskole- och gymnasienivå, dels folkhögskolans allmänna kurs på grundskole- och gymnasienivå samt Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF).

---

² <https://www.skolverket.se/temasidor/starka-likvardigheten-i-utbildningen>

³ https://www.skolverket.se/sitevision/proxy/publikationer/svid12_5dfce44715d35a5cdfa2899/55935574/wtpub/ws/skolbok/wpubext/trycksak/Blob/pdf2816.pdf?k=2816

Komvux och folkhögskolan är utbildningsformer med olika syften och sammansättning av deltagare skiljer sig åt. Resultaten för de två utbildningsformerna redovisas därför i separata avsnitt.

Rapporten presenterar resultat som beskriver vilka grupper som deltar i komvux och folkhögskolans allmänna kurser och SMF. Redovisningen omfattar deltagarnas ålder, kön, födelseland och socioekonomisk bakgrund som mäts genom föräldrarnas högsta utbildningsnivå.

Rapporten avser även att beskriva kompensatoriska effekter av de nämnda utbildningarna, genom att studera:

- I vilken utsträckning de studerande tidigare har deltagit i svensk gymnasieskola?
- Vilken högsta utbildning deltagare har när de påbörjar vuxenutbildningen och i vilken utsträckning de höjer sin utbildningsnivå genom vuxenstudier?
- Vad händer efter komvux och folkhögskola; fortsätter deltagarna till andra studier eller etablerar de sig på arbetsmarknaden?

Om vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen ger människor en andra chans att erhålla de kunskaper som behövs för ett aktivt deltagande i samhället och arbetslivet och är därmed en viktig del av det svenska utbildningssystemet och det livslånga lärandet. Vuxenutbildningen utgår från elevers förutsättningar och behov och ger alla rätten och möjligheten att utbilda sig för att utveckla kunskaper och kompetens.

Övergången från utbildning till arbete kan vara en svår period för många unga. De löper högre risk än vuxna att vara arbetslösa och att ha en svag förankring på arbetsmarknaden. Här bidrar vuxenutbildningen till att stärka individers ställning på arbetsmarknaden.

Vuxenutbildningen spelar en avgörande roll för flera stora samhällsutmaningar, som nyanländas etablering, individers möjlighet att byta yrke och kompetensförsörjningen till arbetslivet. Mycket talar för att fler personer kommer att studera inom vuxenutbildningen de kommande åren. En stor grupp nyanlända ungdomar och vuxna kan behöva vuxenutbildning och många unga vuxna behöver komplettera sin utbildning eller omskola sig. Det finns också ett stort behov på arbetsmarknaden av yrkesutbildade på gymnasial nivå.⁴

---

⁴ SCB:s Trender och prognoser

Mål och syfte med kommunal vuxenutbildning (komvux)

Utbildningen består av komvux på grundläggande nivå, komvux på gymnasial nivå samt utbildning i svenska för invandrare (sfi) och särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå. På grundläggande nivå erbjuds studier för vuxna som saknar kunskaper motsvarande grundskolan och på gymnasial nivå erbjuds studier för vuxna som saknar kunskaper motsvarande gymnasieskolan.

Komvux anordnas i form av kurser. Kursplanerna med betygskriterier för utbildningen på gymnasial nivå är till stora delar desamma som för gymnasieskolan, men kursernas innehåll, omfattning och tyngdpunkter behöver inte vara identiska. Kursplanerna för grundläggande komvux och grundläggande särsvux är specifika för vuxenutbildningen.

Utbildningen ska utgå från individens behov och förutsättningar och erbjudas flexibelt. Målet med utbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.

I denna rapport täcker vi deltagare på grundläggande nivå och gymnasial nivå i komvux. Deltagare i endast sfi ingår därmed inte.

Mål och syfte med folkhögskolan

Folkhögskolan är en del av folkbildningen. Till folkbildningen räknas även landets tio studieförbund. Målet för folkbildningspolitiken är att ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Statens syften med stödet till folkbildningen är att

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang och delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Folkhögskolan kan ge grundskolekompetens, gymnasiekompetens och behörighet till yrkeshögskola och högskola. Sedan några år tillbaka har folkhögskolor fått en allt större roll i regeringens politik för nyanlända och unga med oavslutade gymnasiestudier.

Långa allmänna, behörighetsgivande kurser finns på alla folkhögskolor. Allmän kurs vänder sig främst till personer som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Studietiden för en deltagare på allmän kurs kan omfatta upp till tre år, i vissa fall längre än tre år, och ge behörighet till fortsatta studier motsvarande den som kan fås genom det offentliga

skolväsendet. Studier på gymnasial nivå kan leda till grundläggande behörighet till yrkeshögskolestudier och högskolestudier. Till allmän kurs får antagning endast ske av den som fyller 18 senast det år som kursen startar.

Sedan 2010 har folkhögskolorna erbjudit *Studiemotiverande folkhögskolekurser*, ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet. Kurserna är tre månader långa och syftet är att motivera deltagarna till fortsatta studier. Åren 2013–2015 riktades insatsen till arbetssökande som saknade slutbetyg från grund- eller gymnasieskola. Målgrupperna var dels ungdomar 16–24 år, dels deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin som fyllt 25 år. Från och med 2016 har insatsen permanentats. Målgruppen är sedan dess arbetssökande som saknar gymnasieexamen eller grundläggande behörighet till högskolestudier.⁵

I denna rapport inkluderas deltagare på allmän kurs på grundskole- och gymnasial nivå samt deltagare i SMF.

---

⁵ Från rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2017*.

Kommunal vuxenutbildning (komvux)

Komvux är en förkortning som står för "Kommunal vuxenutbildning". I läroplanen använder man i stället namnet "Vuxenutbildningen". Samtliga kommuner är skyldiga att erbjuda kommunal vuxenutbildning.

Individen har rätt till komvux på grundläggande nivå, sfi och för behörighetskomplettering till högre utbildning. En vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon är bosatt i landet, saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge, har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och i övrigt uppfyller föreskrivna villkor. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska de som fått minst utbildning prioriteras.

Komvux uppdrag är att förmedla kunskaper och främja lärande. Vuxenutbildningen ska ge de studerande möjlighet att få överblick och sammanhang och att reflektera över sina erfarenheter och tillämpa sina kunskaper. Vuxenutbildningen ska ta till vara de kunskaper och erfarenheter som vuxna elever inhämtat genom arbetsliv eller tidigare studier, detta sker genom validering och prövning.

Vuxenutbildningen ska sträva efter flexibla lösningar när det gäller organisation, arbetssätt och arbetsformer med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar. Man kan studera på dagtid, kvällstid, distans, heltid eller deltid. Det kan även erbjudas "flexibla studier" som innebär både lärarledd undervisning och självstudier/distansstudier. På komvux erbjuds det dels enskilda (fristående) kurser men också hela sammanhållna utbildningar (yrkespaket). Den studerande bör kunna kombinera dels studier i flera skolformer inom vuxenutbildningen, dels studier med arbete, vilket kräver samarbete med arbetslivet och andra utbildningsformer.

De som studerar på komvux gör det av olika skäl. De kan ha en ofullständig gymnasieutbildning som de behöver komplettera för ett annat arbete eller för behörighet till en eftergymnasial utbildning, de kan behöva byta yrkesbana eller ställa om inom sitt yrke. Andra skäl för studier är personlig utveckling eller ökad bildning. Via komvux får deltagarna möjligheten att komplettera med kunskaper man av olika anledningar saknar. Komvux är därmed en andra chans för många personer som saknar betyg eller examen eller behöver byta yrkesbana.

Deltagare i komvux, beskrivning av populationen

Detta kapitel ger en översiktlig beskrivning av populationen som studerade inom komvux mellan 2013–2015. Bakgrundsuppgifter som redovisas efter kön i tabellen nedan är nivå på komvuxstudier, ålder, född i Sverige eller utomlands, föräldrarnas högsta utbildning och utbildningsnivå efter avslutade studier inom vuxenutbildning (år 2017). En viktig redovisningsgrupp i denna rapport är också resultat från gymnasieskola. Redovisningsgruppen kallas fortsättningsvis gymnasiegrupp och redovisas efter

- *fullföljt gymnasieskola*
- *påbörjat men ej fullföljt gymnasieskola*
- *ej deltagit i gymnasieskola.*

De viktigaste resultaten

- 289 000 personer har studerat i komvux mellan 2013–2015, 71 000 personer på grundskolenivå och 241 000 personer på gymnasienivå. En del har studerat på både grundskole- och gymnasienivå.
- 61 procent av deltagarna är kvinnor och 39 procent män. Det gäller oavsett nivå.
- På grundskolenivå finns det högre andel äldre (35 år eller äldre) personer, på gymnasial nivå en högre andel yngre (under 25 år) personer.
- 90 procent av alla deltagare på grundskolenivå är födda utomlands. Motsvarande siffra för gymnasienivå är 30 procent.
- Utrikes födda är i majoritet bland de som ej deltagit i gymnasieskola.

Antal personer som studerade inom komvux mellan 2013–2015 var nästan 289 000. Könsfördelningen var ganska ojämn, 61 procent kvinnor och 39 procent män. Nästan 71 000 studerade på grundskolenivå inom komvux. Antalet som studerade på gymnasial nivå under motsvarande period var 241 000. Som siffrorna indikerar kan personer studera på både gymnasial nivå och grundskolenivå.

Tabell 1
Studierande inom komvux under år 2013–2015
 Bakgrundsuppgifter efter kön. Antal

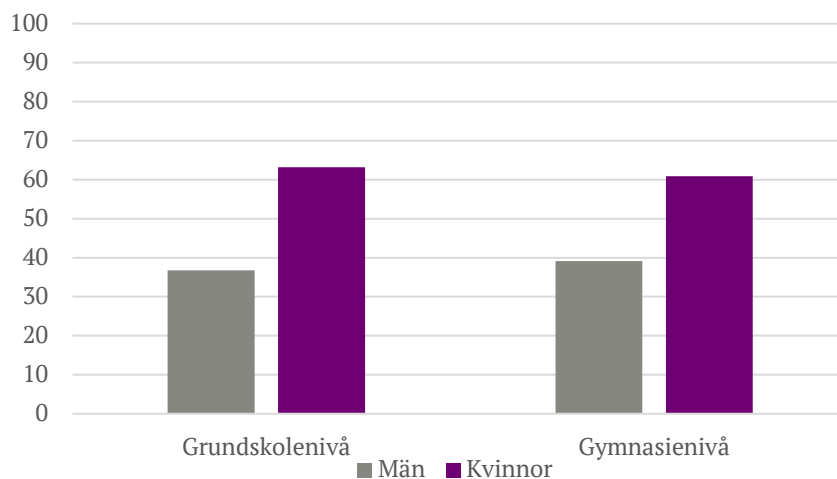
	Totalt	Kvinnor	Män
Samtliga	288 793	176 552	112 241
Nivå på komvuxstudier			
Grundskolenivå	70 770	44 738	26 032
Gymnasienivå	240 931	146 702	94 229
Ålder			
24 år eller yngre	61 915	32 885	29 030
25–29 år	77 767	44 247	33 520
30–34 år	49 112	30 125	18 987
35–44 år	58 350	39 356	18 994
45 år eller äldre	41 649	29 939	11 710
Födelseland			
Född i Sverige	176 393	106 093	70 300
Född utomlands	112 356	70 433	41 923
Okänt	44	26	18
Deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier			
Fullföljt gymnasieskola	119 743	72 728	47 015
Påbörjat gymnasieskola men ej fullföljt	72 936	39 582	33 354
Ej deltagit i svensk gymnasieskola	96 114	64 242	31 872
Föräldrarnas högsta utbildning			
Förgymnasial utbildning	24 572	16 364	8 208
Gymnasial utbildning	100 536	62 628	37 908
Eftergymnasial utbildning	78 720	41 972	36 748
Okänt	84 965	55 588	29 377
Utbildningsnivå 2017			
Förgymnasial utbildning och 1-årig gymnasial utbildning	50 002	27 175	22 827
Gymnasial utbildning 2 år	24 947	16 995	7 952
Gymnasial utbildning 3 år	100 131	59 778	40 353
Eftergymnasial utbildning kortare än 2 år	32 392	19 665	12 727
Eftergymnasial utbildning 2 år till kortare än 3 år	29 122	18 061	11 061
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	45 022	30 551	14 471
Okänt	7 177	4 327	2 850

Som framgår av diagrammen nedan föreligger väsentliga skillnader vad gäller kön, födelseland, ålder och föräldrarnas utbildningsnivå mellan de olika nivåerna på komvuxstudier. Kvinnor är i majoritet och utgör en högre andel studerande oavsett nivå på komvuxstudier. 63 procent registrerade elever på grundskolenivå var kvinnor under den aktuella perioden. Motsvarande andel för gymnasienivå var 61 procent.

Diagram 1

Studerande inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå efter kön

Procent

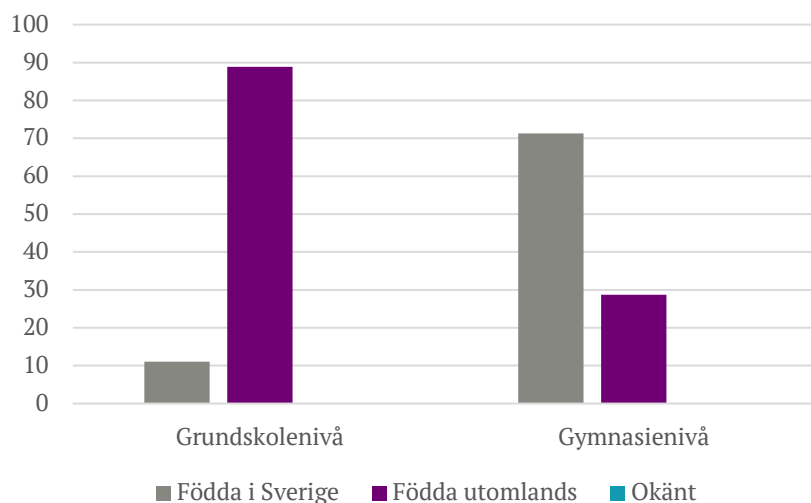

Det finns även skillnader beroende på födelse land. Utrikes födda utgör en viktig målgrupp för komvux och 90 procent av alla studerande på grundskolenivå är födda utomlands medan motsvarande andel på gymnasienivå är 30 procent⁶.

Diagram 2

Studerande inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå efter födelse land

Procent

Ålderssammansättningen ser också olika ut beroende på nivå på komvuxstudier. De som läser på grundskolenivå är överlag något äldre personer än de som läser på gymnasienivå där det finns en övervikt av

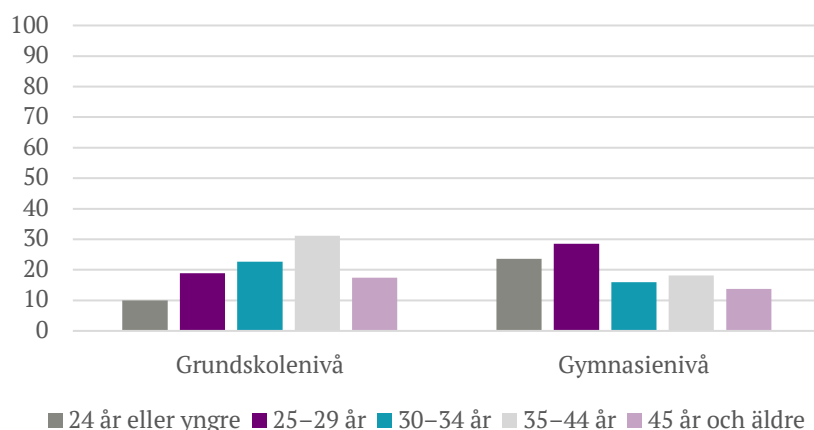
⁶ Andel utrikes födda elever i [grundskolan](#) och [gymnasieskolan](#) enligt Skolverket.se.

yngre personer. Oavsett nivå på komvuxstudier finns det något högre andel män än kvinnor i de yngre ålderskategorierna.

Diagram 3

Studering inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå efter ålder

Procent

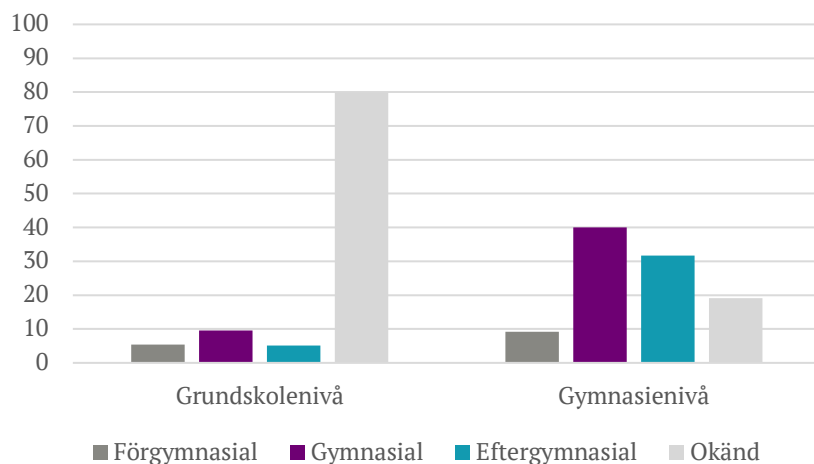

För att få en bild av deltagarnas socioekonomiska bakgrund kan vi titta på föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Bland deltagarna på gymnasienivå har 40 procent av de studerande minst en förälder med gymnasienivå som högsta utbildning och drygt 30 procent har minst en förälder med eftergymnasial utbildning. För 80 procent av de som läst grundskolenivå på komvux saknas uppgift om föräldrars utbildning, vilket inte är konstigt eftersom en stor andel av dessa är födda utomlands och kommit till Sverige i vuxen ålder utan sina föräldrar.

Diagram 4

Studering inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå efter föräldrarnas utbildning

Procent

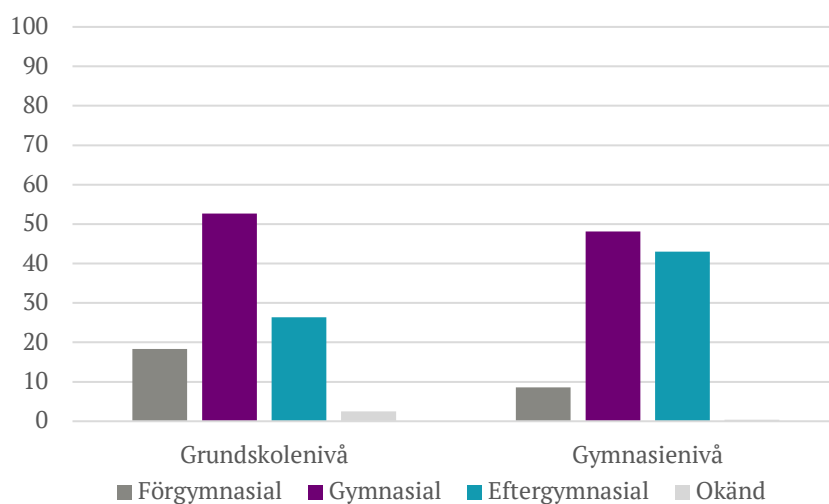

Resultatet ser annorlunda ut om man enbart tittar på de deltagare som tidigare endera fullföljt – eller påbörjat men inte fullföljt – svensk gymnasieskola. Här ingår då inte de ca 96 000 deltagare som aldrig gått i svensk gymnasieskola och för vilka det oftast saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå.

Elever vars föräldrar inte har eftergymnasial utbildning läser oftare yrkesprogram i gymnasieskola. Komvux kan ha en roll när det gäller att förbereda dessa elever för att gå vidare till högre studier.

Bland de som redan fullföljt gymnasiet innan de påbörjar komvuxstudierna är det många med minst en eftergymnasialt utbildad förälder. Bland deltagarna på grundskolenivå har en av fyra en förälder med eftergymnasial utbildning. Bland deltagarna på gymnasienivå är motsvarande andel 43 procent.

Diagram 5
Studerande inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå. Deltagare som innan vuxenstudierna fullföljt svenska gymnasieskolan efter föräldrarnas utbildning
Procent

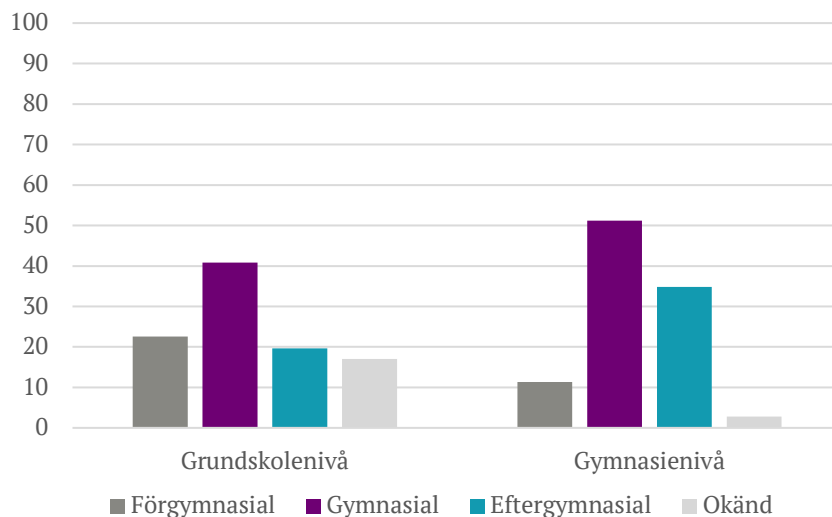

När man enbart ser till dem som innan vuxenstudierna påbörjat men inte fullföljt gymnasiet är det något lägre andelar deltagare som har minst en eftergymnasialt utbildad förälder. Det handlar om 20 procent bland deltagare på grundskolenivå och ungefär 35 procent på gymnasienivå.

Diagram 6

**Studera inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå.
Deltagare som innan vuxenstudierna påbörjat men inte fullföljt svenska gymnasieskolan
efter föräldrarnas utbildning**

Procent

Fördelningen mellan inrikes och utrikes födda personer är tydlig. Inrikes födda personer är överrepresenterade i gruppen som har fullföljt svensk gymnasieutbildning medan utrikes födda personer är i majoritet bland de som ej deltagit i svensk gymnasieskola. Det är en mer jämn fördelning i gruppen som har påbörjat men ej fullföljt svensk gymnasieskola med någon övervikt till personer födda utomlands.

En naturlig förklaring till diagrammet nedan är att personer födda utomlands inte hade möjlighet att delta i svensk gymnasieskola om de har invandrat till Sverige när de var 20 år eller äldre. Det handlar om 54 500 av 71 000 på grundskolenivå och 48 500 av 241 000 personer som har läst på gymnasienivå och som har invandrat till Sverige i vuxen ålder. Det är möjligt att en del av dessa personer kom till Sverige med en utländsk gymnasial eller eftergymnasial utbildning.

Diagram 7

Studering inom komvux under år 2013–2015 på grundskolenivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier och födelse land

Procent

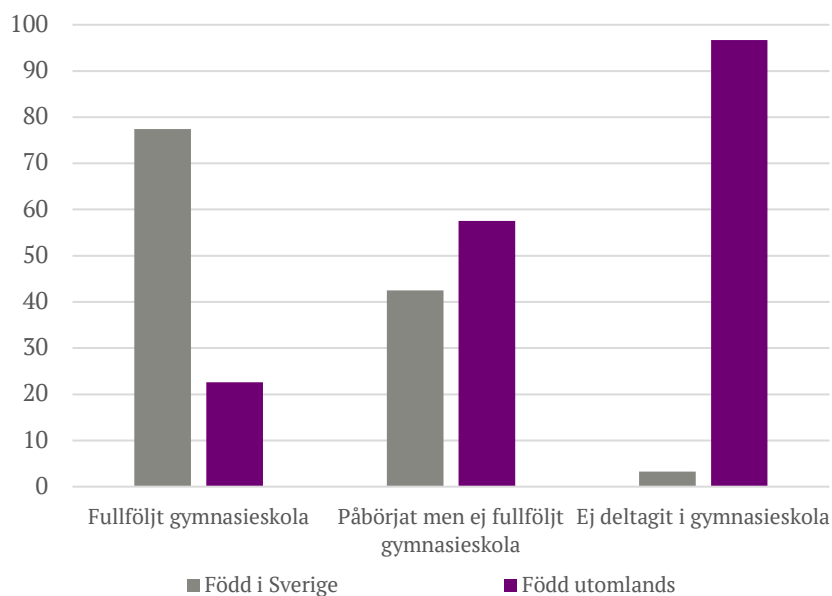
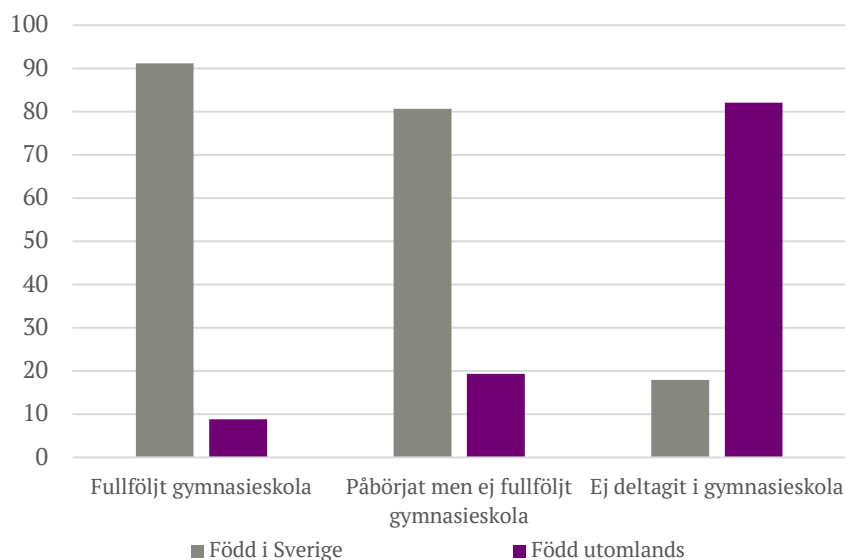

Diagram 8

Studering inom komvux under år 2013–2015 på gymnasial nivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier och födelse land

Procent

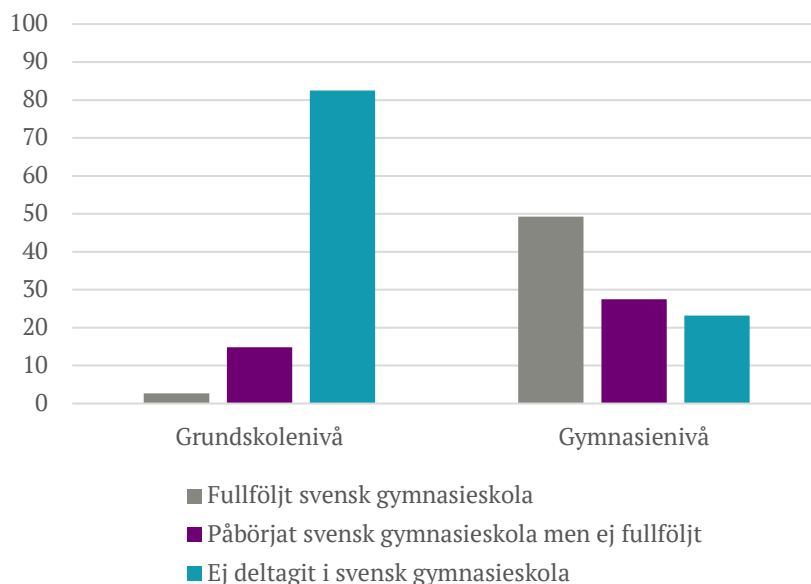

Grupper som är viktiga att fånga upp av komvux är personer som inte deltagit i svensk gymnasieskola. De flesta som studerar på grundskolenivå har av förklarliga skäl inte tidigare deltagit i den svenska gymnasieskolan, över 80 procent. Hälften av alla som studerat på gymnasienivå på komvux har fullföljt svensk gymnasieskola. De övriga har antingen påbörjat men inte fullföljt eller inte deltagit i den svenska gymnasieskolan.

Diagram 9

Studenter inom komvux under år 2013–2015 på grundskole- och gymnasial nivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier

Procent

Resultat – kompensatoriska effekter

Kompensatoriska effekter kan mätas på många olika sätt och avse många olika aspekter. Det kan t.ex. avse att man erhållit en gymnasial yrkesutbildning via komvux eller fått grundläggande och/eller särskild behörighet till högskola. Uppgifter avseende fullföljda gymnasiestudier (yrkesinriktade eller studieförberedande) inom komvux är svåra att analysera eftersom väldigt få personer tar examen från komvux. Däremot går det att beskriva antalet uppnådda gymnasiepoäng men detta ingår inte i denna rapport.

I denna rapport har vi istället valt att titta på högsta avslutade utbildningsnivå vid olika tidpunkter för att kunna uttala oss om andelarna som har höjt sin utbildningsnivå efter att de deltagit i komvuxstudier. Kompensatoriska effekter kan också vara ej mätbara aspekter som att personer har höjt sina färdigheter/kunskaper, utvecklats som människa eller fått förbättrad hälsa via sina studier.

Höjd utbildningsnivå

De viktigaste resultaten

- 4 av 10 av de som läst på komvux på gymnasienivå och som redan tidigare hade fullföljt en gymnasieutbildning hade 2017 fullföljt minst en eftergymnasial utbildning.
- Drygt 40 procent av de som hade påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan och som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium) har höjt utbildningsnivån i och med vuxenstudierna.
- Mer än 50 000 personer eller 21 procent av alla som har läst gymnasienivå på komvux var registrerade studerande inom högskolan höstterminen 2016 vilket är 1–3 år efter avslutade komvuxstudier.

Ett sätt att mäta kompensatoriska effekter är att titta på senaste uppgift om utbildningsnivå. I denna rapport menas med detta tillgängliga uppgifter för utbildningsnivå 2017 dvs. 2–4 år efter avslutade studier inom komvux. Redovisning sker på variabeln gymnasiegrupp samt grund- och gymnasienivå eftersom det finns tydliga skillnader.

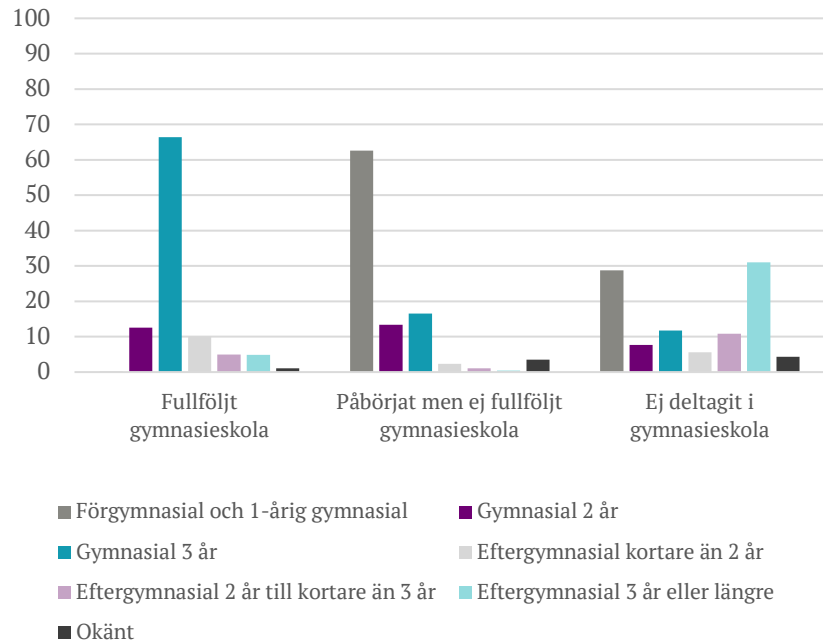
Av de studerande inom komvux under åren 2013–2015 på grundskolenivå som hade fullföljt en gymnasieutbildning sedan tidigare hade 86 procent minst en treårig gymnasieutbildning som högsta fullföljda utbildning 2017. Nästan 20 procent hade en eftergymnasial utbildning och hade därmed uppnått en högre utbildning jämfört med vad de hade direkt efter gymnasiet. Detta kan jämföras mot de som påbörjat men ej fullföljt gymnasieskolan. Andelen som hade minst en 3-årig gymnasial utbildning bland dessa år 2017 var 20 procent och andelen som hade minst en eftergymnasial utbildning var 4 procent. Skillnader beroende på hur det har gått tidigare i gymnasieskolan är därför stora.

En annan grupp som studeras är personer som ej deltagit i svensk gymnasieskola. Av dessa har många invandrat till Sverige efter 20 års ålder. Dessa personer har i de flesta fall gått i skolan i sitt hemland och uppnått en viss utbildningsnivå redan när de anländer till Sverige. Därför blir det svårare att uttala sig om kompensatoriska effekter när man endast tittar på uppnådd utbildningsnivå 2017. Av de som studerade på grundskolenivå i komvux och inte hade deltagit i svensk gymnasieskola hade 59 procent minst en treårig gymnasial utbildning och 47 procent minst en eftergymnasial utbildning år 2017. Man bör dock vara medveten om att detta i många fall är utbildningar uppnådda utomlands innan personerna anlände till Sverige. Det är inte helt lätt att validera utländska utbildningar och därför behövs i många fall studier inom det svenska utbildningsväsendet för att förbättra möjligheterna till vidare studier och för att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Diagram 10

Studering inom komvux under år 2013–2015 på grundskolenivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier och utbildningsnivå 2017

Procent

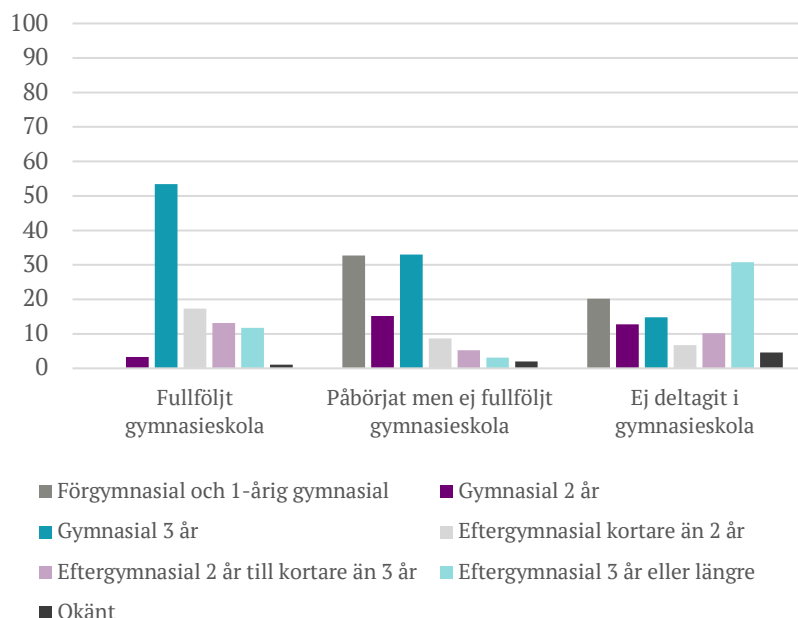

Mönstret för personer som studerat inom komvux på gymnasienivå ser likartat ut som mönstret för de som studerat på grundskolenivå. Det finns dock några väsentliga skillnader som främst gäller att andelarna som uppnått minst en treårig gymnasieutbildning eller en eftergymnasial utbildning är högre inom samtliga grupper. Bland de som fullföljt gymnasieskola hade 96 procent minst en treårig gymnasial utbildning och 42 procent hade minst en eftergymnasial utbildning. Motsvarande andelar för de som påbörjat men ej fullföljt gymnasieskola är att 50 procent har minst en treårig gymnasial utbildning och 17 procent har minst eftergymnasial utbildning våren 2017.

Diagram 11

Studering inom komvux under år 2013–2015 på gymnasial nivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier och utbildningsnivå 2017

Procent

När vi tittar närmare på gruppen som hade påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan så visar det sig vid en jämförelse mellan utbildningsnivå 2012 och 2017 att 41 procent av alla som studerat i komvux 2013–2015 som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium) har höjt utbildningsnivån i och med vuxenstudierna. Gruppen består av 22 000 personer. En högre andel med höjd utbildningsnivå finns bland de som studerade på gymnasienivå i komvux (43 procent). Motsvarande andel för de som studerat på grundskolenivå är 25 procent.

Den låga andelen med höjd utbildningsnivå i gruppen som studerade på grundskolenivå 2013–2015 är inte förvånande. De har inte i samma utsträckning hunnit avsluta gymnasiestudier och de flesta har fortfarande förgymnasial utbildning som högsta nivå 2017.

Vid en fortsatt granskning av utbildningsnivån innan och efter vuxenstudierna framgår att det genomgående är högre andelar kvinnor än män som höjt utbildningsnivån mellan 2012 och 2017. När det gäller födelseland skiljer sig andelar beroende på vilken nivå man har läst på komvux. Något högre andel personer födda utomlands jämfört med personer födda i Sverige som läst grundskolenivå på komvux har höjt sin utbildningsnivå år 2017 jämfört med 2012. Bland de som har läst gymnasienivå på komvux återfinns en något högre andel med höjd utbildningsnivå bland personer födda i Sverige.

Tabell 2

Studering inom komvux under år 2013–2015 som tidigare påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan

Höjning från förgymnasial nivå eller högst 2-årig gymnasial nivå 2012 till högre utbildningsnivå 2017 efter kön, födelseland och nivå på studier. Procent

Nivå komvuxstudier	Totalt	Män	Kvinnor	Födda i Sverige	Födda utomlands
Grundskolenivå	24,7	17,9	30,1	22,2	27,2
Gymnasienivå	43,3	39,7	46,4	43,8	41,0
Totalt	41,4	37,6	44,7	42,5	37,5

När vi tittar närmare på gruppen som hade fullföljt gymnasieskola visar det sig vid en jämförelse mellan utbildningsnivå 2012 och 2017 att 46 procent av alla som studerat i komvux 2013–2015 som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium eller högst 3-årigt gymnasium) har höjt utbildningsnivån i och med vuxenstudierna. Gruppen består av 47 000 personer. En högre andel med höjd utbildningsnivå finns bland de som studerade på gymnasienivå i komvux (46 procent). Motsvarande andel för de som studerat på grundskolenivå är 28 procent.

Vid en fortsatt granskning av utbildningsnivån innan och efter vuxenstudierna framgår att det genomgående inte finns några större skillnader mellan kvinnor och män som höjt utbildningsnivån mellan 2012 och 2017. Inga större skillnader finns heller vid en jämförelse när det gäller födelseland.

Tabell 3

Studering inom komvux under år 2013–2015 som tidigare fullföljt gymnasieskolan

Höjning från förgymnasial nivå eller högst 2-årig gymnasial nivå eller högst 3-årig gymnasial nivå 2012 till högre utbildningsnivå 2017 efter kön, födelseland och nivå på studier. Procent

Nivå komvuxstudier	Totalt	Män	Kvinnor	Födda i Sverige	Födda utomlands
Grundskolenivå	28,0	23,8	30,1	29,5	26,3
Gymnasienivå	45,8	46,0	45,7	45,9	44,6
Totalt	45,5	45,7	45,4	45,7	44,0

När vi tittar närmare på gruppen som ej deltagit i svensk gymnasieskola visar det sig vid en jämförelse mellan utbildningsnivå 2012 och 2017 att 27 procent av alla som studerat i komvux 2013–2015 som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium eller högst 3-årigt gymnasium) har höjt utbildningsnivån i och med vuxenstudierna. Gruppen består av 14 000 personer. En högre andel med höjd utbildningsnivå finns bland de som studerade på gymnasienivå i komvux (32 procent). Motsvarande andel för de som studerat på grundskolenivå är 22 procent.

Vid en fortsatt granskning av utbildningsnivån innan och efter vuxenstudierna framgår att det genomgående är högre andelar kvinnor än män som höjt utbildningsnivån mellan 2012 och 2017. Inga större skillnader dock vid en jämförelse när det gäller födelseland.

Tabell 4

Studerande inom komvux under år 2013–2015 som ej deltagit i svensk gymnasieskola
Höjning från förgymnasial nivå eller högst 2-årig gymnasial nivå eller högst 3-årig gymnasial nivå 2012 till högre utbildningsnivå 2017 efter kön, födelseland och nivå på studier. Procent

Nivå komvuxstudier	Totalt	Män	Kvinnor	Födda i Sverige	Födda utomlands
Grundskolenivå	21,9	14,9	25,5	17,5	22,2
Gymnasienivå	32,0	24,9	35,0	28,7	33,4
Totalt	27,0	19,8	30,2	27,2	26,9

Fortsatt utbildning/deltagande i eftergymnasial utbildning

Olika personer har olika mål med sitt deltagande i komvuxstudier. Ett mål kan vara att uppnå behörighet till högskola/universitet för att kunna studera vidare. Det är därför av intresse att titta lite närmare på vad som händer efter deltagande i komvux studier och då speciellt när det gäller deltagande i eftergymnasial utbildning.

I detta avsnitt begränsar vi oss till de som läst på gymnasienivå inom komvux eftersom syftet med grundskolestudier inte i första hand är att studera vidare på högskola/universitet. För födda utomlands som kommer till Sverige med en högre utbildning kan syftet med grundskolestudierna vara att lära sig svenska språket för att senare kunna gå vidare till högre studier.

Tjugoen procent eller mer än 50 000 av de 241 000 personer som har läst gymnasienivå på komvux var registrerade studerande inom högskolan höstterminen 2016 vilket är 1–3 år efter avslutade komvuxstudier.

En högre andel kvinnor än män var registrerade studerande inom högskolan. Det finns även skillnader beroende på födelseland. En klart högre andel födda i Sverige jämfört med födda utomlands utgjorde registrerade studerande inom högskolan bland de som läst gymnasienivå på komvux. 23 jämfört med 15 procent.

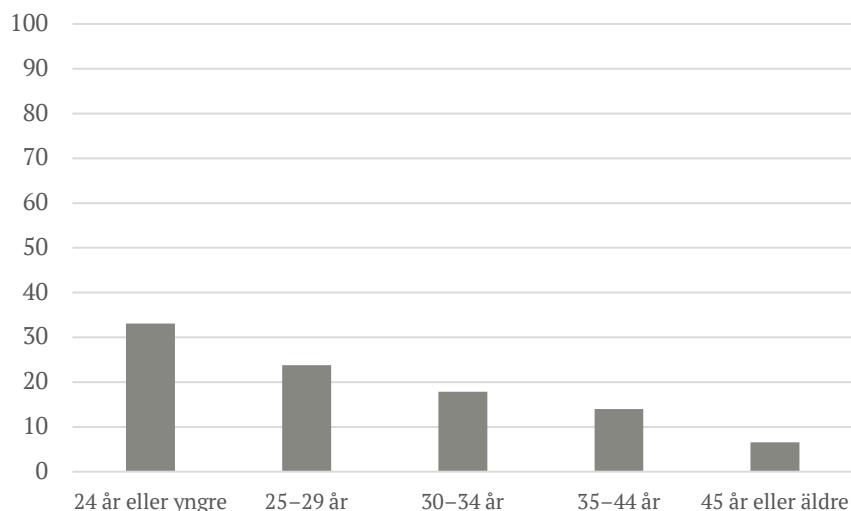
Ålderssammansättningen bland de som är registrerade studerande inom högskolan höstterminen 2016 ser också olika ut beroende på nivå på komvuxstudier. De som har läst på gymnasienivå oavsett ålder är i högre grad registrerade studerande inom högskolan än de som har läst grundskolenivå på komvux. Störst är skillnaden i de yngre åldersgrupperna.

De yngre kan i högre grad haft som mål att studera vidare medan de äldre varit mer inriktade mot arbetsmarknaden.

Diagram 12

Studering inom högskolan hösten 2016 bland studerande inom komvux under år 2013–2015 på gymnasienivå efter ålder

Procent

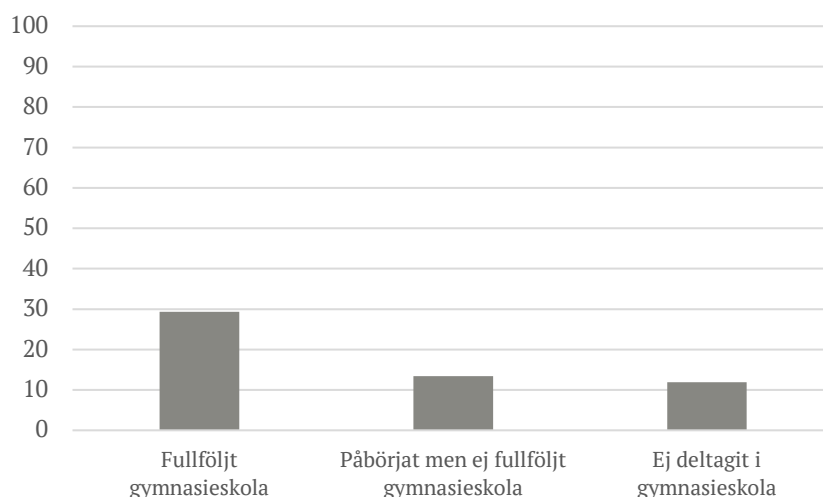
Det är en betydligt högre andel av de som hade fullföljt svensk gymnasieskola som var registrerade studenter på högskola/universitet hösten 2016 jämfört med de som påbörjat men ej fullföljt svensk gymnasieskola eller de som inte deltagit i svensk gymnasieskola. Närmare 30 procent var andelen registrerade studerande inom högskolan bland de som hade fullföljt svensk gymnasieskola innan komvuxstudierna. Motsvarande andelar för de som påbörjat men inte fullföljt svensk gymnasieskola är 13 procent och 12 procent bland de som inte deltagit i svensk gymnasieskola.

Förmodligen behövs mer tid inom komvuxstudier för de som inte fullföljt svensk gymnasieskola dels för att komma ikapp och erhålla en gymnasieutbildning och dels för att lära sig svenska språket. Andelarna som läser vidare på högskola/universitet kan därför skilja sig åt om man tittar fler år efter avslutade studier vid komvux. Syftet kan också snarare vara att erhålla en yrkesutbildning än att studera vidare. Detta beskrivs i senare avsnitt i rapporten.

Diagram 13

Studering inom högskolan år 2016 bland studerande inom komvux under år 2013–2015 på gymnasial nivå efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier

Procent

Etableringen efter studier

De viktigaste resultaten

- Individerna förbättrar sin situation på arbetsmarknaden och ökar även möjligheterna att fortsätta studera på högskolan eller inom andra utbildningar. Detta oavsett nivå på komvuxstudier även om resultaten är bättre bland de som har läst på gymnasienivå jämfört med grundskolenivå på komvux.

Studerande på grundskolenivå:

- 30 procent anses vara etablerade på arbetsmarknaden 2016 vilket är en nästan dubbelt så stor andel som innan komvuxstudierna.
- En betydligt lägre andel är utanför arbetskraften efter komvuxstudierna jämfört med innan.
- Det är en markant ökning av andelen i studier, efter jämfört med innan komvuxstudier.

Studerande på gymnasienivå:

- Närmare 50 procent är etablerade på arbetsmarknaden 2016 vilket är en ökning med 7 procentenheter jämfört med innan komvuxstudierna.
- Sju av tio har någon form av anknytning på arbetsmarknaden efter komvux. Nästan lika stor andel hade någon form av anknytning på arbetsmarknaden innan komvux.
- Andelen som var utanför arbetsmarknaden har minskat precis som för studerande på grundskolenivå, från 17 procent till 8 procent.
- 16 procent är registrerade på högskolan år 2016.

Skolverket har i uppdrag att följa utvecklingen av elevers sysselsättning och etablering efter studier i komvux. Flera rapporter beskriver just denna utveckling där måttet etableringsstatus används för att studera sysselsättning hos de före detta eleverna inom kommunal vuxenutbildning. Samma mått används även vid Skolverkets uppföljning av sysselsättningen hos avgångna elever från gymnasieskolan.

I denna rapport kommer vi fram till liknande resultat som Skolverket och hänvisar därmed till de befintliga rapporterna⁷.

Data som används i denna rapport finns tillgänglig för åren 2008 till 2012 samt för år 2016 vilket är 1–3 år efter avslutade komvuxstudier. En uppgift för etableringsstatus innan komvuxstudier (2008 – 2012) har skapats enligt följande prioriteringsordning: etablerad ställning, osäker ställning, svag ställning, utanför arbetsmarknaden, högskolestudier och övriga studier. Vi har valt att undersöka status på arbetsmarknaden före komvuxstudierna eftersom tidigare anknytning till arbetsmarknaden samt om personen varit utanför arbetskraften är av speciellt intresse.

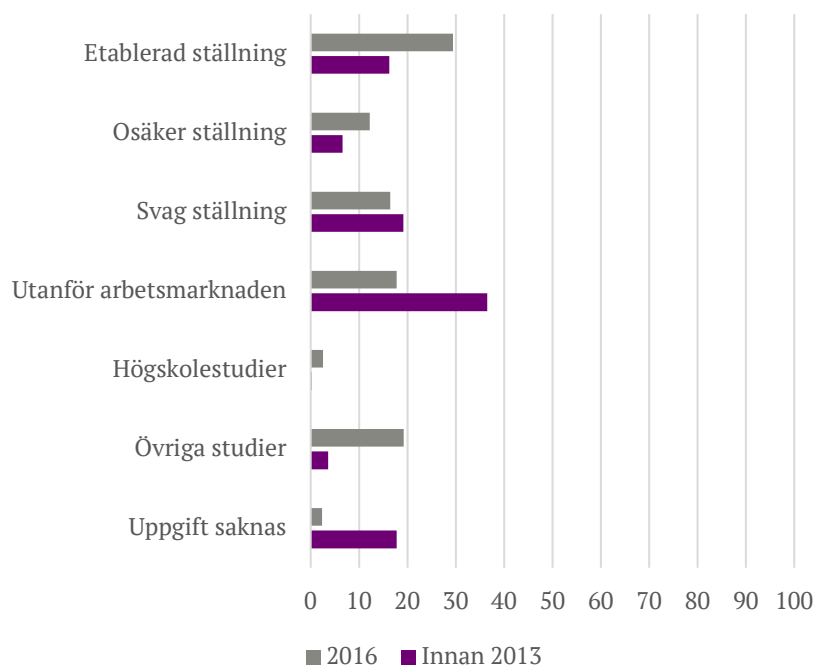
Som framgår av diagrammet nedan var drygt en tredjedel av de som studerade på grundskolenivå inom komvux utanför arbetskraften innan komvuxstudierna. Efter avslutade komvuxstudier har denna andel sjunkit till under 20 procent. En av fem av deltagarna återfinns fortfarande i studier 2016 och denna andel har ökat markant jämfört med andelen som studerade innan de påbörjade komvuxstudierna.

Efter komvuxstudierna (år 2016) hade en högre andel anknytning till arbetsmarknaden (etablerad, osäker eller svag ställning). Närmare 60 procent jämfört med ca 40 procent innan komvuxstudierna. 30 procent anses vara etablerade på arbetsmarknaden 2016 vilket är nästan dubbelt så stor andel som innan komvuxstudierna.

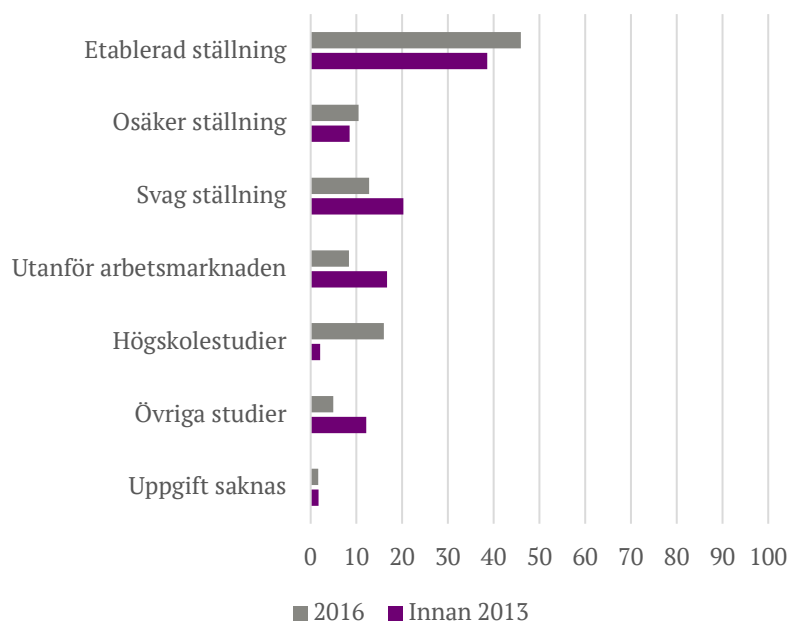
⁷ Rapport från 2017 *Redovisning av uppdrag om uppföljning av sysselsättning efter avslutade studier inom kommunal vuxenutbildning* som visar att 36 procent av alla som har avslutat sina komvuxstudier på gymnasial nivå år 2013 hade etablerad ställning på arbetsmarknaden. Ytterligare 28 procent hade någon anknytning till arbetsmarknaden (svag eller osäker ställning).

Diagram 14
Etableringsstatus före och efter studier inom komvux under år 2013–2015 på grundskolenivå
 Procent

När det gäller studerande på gymnasienivå finns en större andel som haft någon form av anknytning till arbetsmarknaden innan de påbörjade sina studier, 67 procent, i jämförelse mot 42 procent för de som studerade på grundskolenivå. År 2016 hade 69 procent av de studerande på gymnasienivå någon form av anknytning på arbetsmarknaden. 46 procent hade etablerad ställning 2016 vilket kan jämföras mot 39 procent innan komvuxstudier. Andelen som var utanför arbetsmarknaden har minskat precis som för studerande på grundskolenivå, från 17 procent till 8 procent. Det är även intressant att notera att 16 procent är registrerade på högskolan år 2016.

Diagram 15
Etableringsstatus före och efter studier inom komvux under år 2013–2015 på gymnasienivå
 Procent

Sammanfattningsvis indikerar resultaten att de personer som deltog i komvux, oavsett nivå på studier, har förbättrat sin situation på arbetsmarknaden och även ökat möjligheterna till att fortsätta studera på högskola/universitet eller inom andra utbildningar. En större andel utanför arbetsmarknaden 2016 återfinns bland de som läst på grundskolenivå jämfört med de som läst på gymnasienivå.

De som står utanför arbetsmarknaden efter vuxenutbildning

Ett av syftena med att studera vid komvux är att få ett arbete. Andelen som står helt utanför arbetsmarknaden efter avslutade komvuxstudier är därför av intresse att granska närmare.

OECD har visat att en fullföljd gymnasieutbildning är en av de förutsättningar som ungdomar måste uppfylla för att komma in på arbetsmarknaden. Personer utan gymnasieutbildning är i större utsträckning arbetslösa och har lägre inkomst än de som fullföljt gymnasieskolan.⁸

Som resultaten ovan visar står de som studerat på gymnasienivå i mindre utsträckning utanför arbetsmarknaden än de som studerat på grundskolenivå, vilket är ett förväntat resultat eftersom

⁸ OECD Education at a Glance, indicators A3 och A4.

grundskolestudier oftast inte räcker för att ta sig in på arbetsmarknaden och syftet är snarare att studera vidare.

Oavsett nivå på avslutade komvuxstudierna finns det inga större skillnader mellan kvinnor och män när det gäller andelen som står helt utanför arbetsmarknaden år 2016. Bland alla som studerade på komvux år 2013–2015 är andelen födda i Sverige 61 procent. Andelen som står helt utanför arbetsmarknaden efter avslutade studier på grundnivå är betydligt högre för födda i Sverige, 29 procent, jämfört med 17 procent för födda utomlands. På gymnasienivå är skillnaderna mellan födda utomlands och födda i Sverige mindre men andelen som står helt utanför arbetsmarknaden efter avslutade studier på gymnasienivå är något högre för födda utomlands jämfört med födda i Sverige, 11 jämfört med 7 procent.

Tabell 5

Studerande inom komvux (grund- och gymnasienivå) under år 2013–2015, som varken studerar eller arbetar 2016

Procent

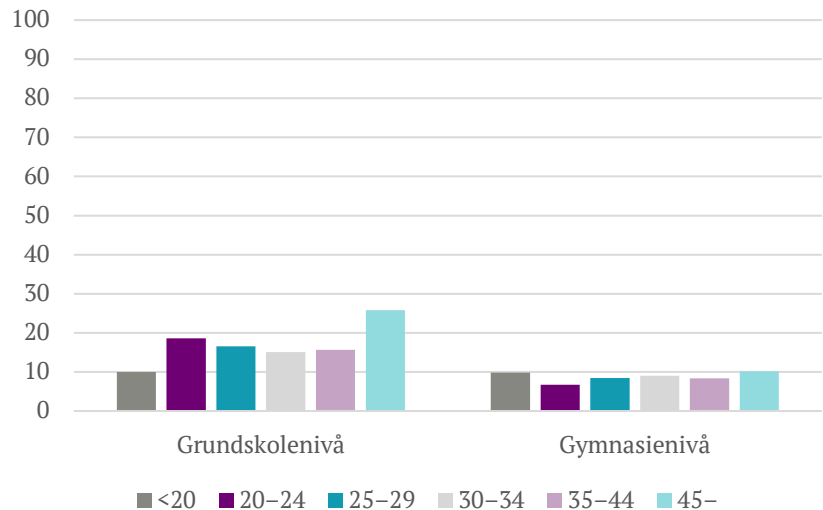
Redovisningsgrupp	Grundskolenivå	Gymnasienivå
Kvinnor	19	8
Män	16	9
Födda i Sverige	29	7
Födda utomlands	17	11
Fullföljt svensk gymnasieskola	12	4
Påbörjat men ej fullföljt svensk gymnasieskola	22	13
Ej deltagit i svensk gymnasieskola	17	12
Totalt	18	8

De som påbörjar sina studier vid komvux senare i livet verkar ha en sämre situation på arbetsmarknaden. För de som studerat på grundskolenivå inom komvux är andelen som står utanför arbetsmarknaden 10 procent för de som är yngre än 20 år och 26 procent för de som är 45 år eller äldre. Detta kan jämföras mot 15–19 procent för personer i åldrarna 20 till 44 år. För de som studerat på gymnasienivå inom komvux är andelen som står utanför arbetsmarknaden 10 procent för de som är yngre än 20 år. Lika stor andel, 10 procent, är andelen för de som är 45 år eller äldre dvs. inga större skillnader när det gäller ålder för de som studerat på gymnasienivå inom komvux.

Diagram 16

Studering inom komvux (grund- och gymnasienivå) 2013–2015, som varken studerar eller arbetar 2016 efter ålder

Procent

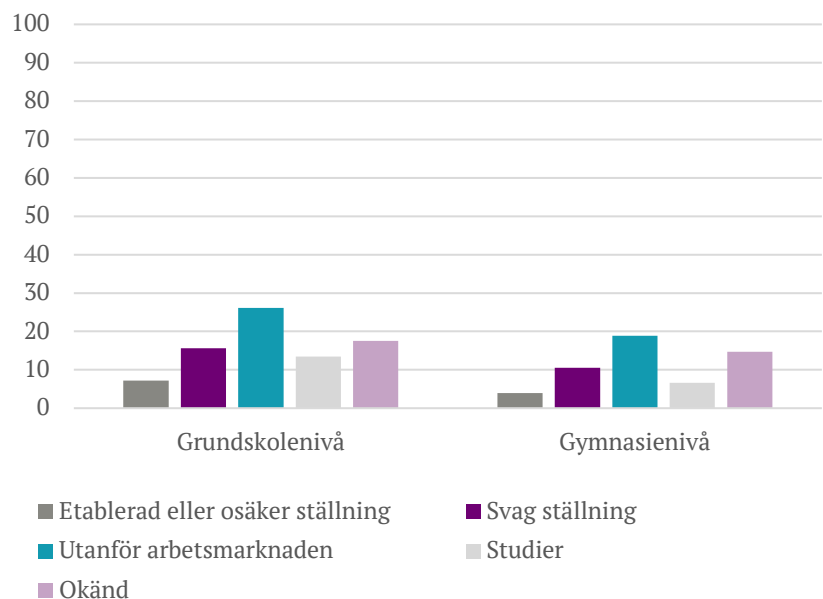

Det är troligt att tidigare arbetslivserfarenhet påverkar etableringen på arbetsmarknaden efter avslutade komvuxstudier. Oavsett nivå på komvuxstudier är andelen som står utanför arbetsmarknaden 2016 högst för dem som även stått utanför arbetsmarknaden innan de påbörjade sina komvuxstudier. De som hade en svag ställning på arbetsmarknaden innan komvuxstudier har också en sämre situation efter avslutade komvuxstudier jämfört med dem som hade en etablerad ställning eller osäker ställning.

Diagram 17

Studering inom komvux (grund- och gymnasienivå) 2013–2015, som varken studerar eller arbetar 2016 efter etableringsstatus innan komvux studier

Procent

Folkhögskolan

Folkhögskolan är en utbildningsform för vuxna som kännetecknas av en balans mellan det formella och det icke-formella, utbildning och bildning. Folkhögskolan ger formella meriter i kombination med ett brett fokus på allmän bildning och personlig utveckling⁹.

Statens stöd till folkhögskolan hanteras av Folkbildningsrådet. Själständigheten och folkhögskolans pedagogiska idé och miljö präglar utbildningsformen.

Kursutbudet varierar mellan folkhögskolorna runt om i landet. Skolorna kan erbjuda både långa och korta kurser med olika inriktningar, på olika nivåer och för flera olika målgrupper.

Alla folkhögskolor har allmänna kurser på grundskolenivå och gymnasienivå som kan ge behörighet till vidare studier. Vidare finns särskilda kurser antingen inriktade mot olika intresseområden eller olika målgrupper. Det finns också särskilda kurser som är yrkesutbildningar både på gymnasienivå och på eftergymnasial nivå. Därutöver finns en mångfald av korta kurser utifrån respektive folkhögskolas profil och kompetens. De korta kurserna utgör dock en mycket liten andel av folkhögskolornas totala verksamhet.

En speciell satsning är studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) som utgörs av tre månader långa kurser med syfte att motivera deltagarna till fortsatta studier. Målgruppen är arbetsökande som saknar slutbetyg eller examen från grund- eller gymnasieskola.

Mångfalden av kurser leder till ett brett deltagarunderlag. Relativt många av de som väljer folkhögskolan har negativa erfarenheter sedan tidigare av det formella skolväsendet. Folkhögskolan har utvecklat former och metoder för ett flexibelt lärande. Skolorna kan själva utforma kursinnehållet och deltagarna har stora möjligheter till inflytande över sin utbildning. Folkhögskolan kan därigenom uppfattas som mer flexibel och skolmiljön som tryggare och mer tillåtande än inom andra utbildningsformer.

Andra väljer folkhögskolan därför att kursutbudet passar dem eller för att de föredrar folkhögskolans sätt att organisera och genomföra sina utbildningar. Ytterligare några – i särskild kurs – läser högprofilerade och kvalificerade högskoleförberedande utbildningar.

---

⁹ Se ”Statsbidrag till folkhögskolor 2018. Villkor och fördelningskriterier, DNR 387, 2017, 091. Folkbildningsrådet.

Folkhögskolan är även en viktig inkörsport för nyanlända; genom etableringskurser och Svenska för invandrare (sfi) får deltagarna introduktion till det svenska samhället och skolan bidrar till inkludering.

Inom framför allt allmän kurs har en relativt stor del av deltagarna en funktionsnedsättning. Enligt uppgifter från Folkbildningsrådet är andelen deltagare med funktionsnedsättning runt 28 procent på allmän kurs på grundskolenivå och omkring 34 procent på allmän kurs på gymnasienivå. Motsvarande uppgift för SMF saknas.

Föreliggande studie avser inte att beskriva det breda deltagandet i folkhögskolan generellt. De grupper som ingår i analysen är deltagare i allmän kurs på grundskole- och gymnasienivå och personer som varit registrerade på SMF. Allmän kurs och SMF är två helt skilda utbildningar med olika syften, innehåll, upplägg och målgrupper. Allmän kurs och SMF särredovisas därför genomgående.

Vid ett resonemang om kompensatoriska effekter av studier vid folkhögskolan, tex genom höjd utbildningsnivå eller uppnådd behörighet, bör beaktas att långt ifrån alla studerande i folkhögskolan fullföljer en utbildning eller satsar på behörighet till högre studier, till yrkeshögskolan eller i enskilda ämnen. Det blir vilseledande att enbart se till hårda fakta då de flesta s.k. mjuka värdena av utbildningen t.ex. personlig utveckling och bättre psykisk och fysisk hälsa är svåra att mäta. De senare ingår inte i statistiken och redovisningarna i avsnitten som följer.

Deltagare i folkhögskolans allmänna kurs och SMF, beskrivning av populationen

Detta avsnitt ger en översiktlig beskrivning av populationen som studerade inom folkhögskolans allmänna kurs och SMF mellan 2013–2015. Bakgrundsuppgifterna som redovisas efter kön i tabellen nedan är nivå på studierna, ålder, född i Sverige eller utomlands, i vilken utsträckning man hade deltagit i den svenska gymnasieskolan innan man påbörjade utbildningen vid folkhögskolan, föräldrarnas högsta utbildningsnivå samt utbildningsnivån efter avslutade studier vid folkhögskolan (år 2017).

De viktigaste resultaten

- Drygt 34 000 personer har studerat vid folkhögskolans allmänna kurs och SMF mellan 2013–2015. Av dem fanns 6 000 personer på grundskolenivå, 19 000 personer på gymnasial nivå och knappt 12 000 vid SMF.
- Bland deltagarna var 52 procent kvinnor och 48 procent män. Om man bryter ner på undergrupper finns större skillnader, t.ex. är det betydligt fler kvinnor än män i gruppen 35 år och äldre samt bland deltagarna på grundskolenivå.
- Åldersammansättningen ser olika ut beroende på nivå på studierna. Vid allmän kurs på grundskolenivå är deltagarna spridda över åldrarna. Vid allmän kurs på gymnasienivå och på SMF är de flesta registrerade under 30 år.
- Vid allmän kurs grundskolenivå är 70 procent av deltagarna födda utomlands. Bland deltagarna på allmän kurs gymnasienivå och på SMF är ca 70–75 procent födda i Sverige under den aktuella tidsperioden.
- Bland deltagarna på allmän kurs på grundskolenivå har 65 procent inte tidigare deltagit i den svenska gymnasieskolan. Bland deltagarna på allmän kurs på gymnasienivå samt på SMF har 60–70 procent tidigare påbörjat men inte avslutat den svenska gymnasieskolan. Båda dessa kategorier deltagare är viktiga målgrupper för folkhögskolan.
- Bland de som hoppat av gymnasiet innan folkhögskolan (och som är i majoritet på allmän kurs gymnasienivå och SMF) är det betydligt färre som har minst en eftergymnasialt utbildad förälder, än bland de som fullföljt gymnasiet innan folkhögskolan.

Totalt bland de drygt 34 000 deltagarna registrerade vid folkhögskolans allmänna kurs och SMF mellan 2013–2015 var 52 procent kvinnor och 48 procent män, med andra ord en ganska jämn könsfördelning. Fem tusen studerande på allmän kurs fanns på grundskolenivå och 17 500 på gymnasial nivå. Dessutom fanns 10 000 deltagare registrerade på SMF och knappt 2 000 studerande på både SMF och gymnasial nivå under perioden.

Generellt kan sägas att deltagarna i folkhögskolans allmänna kurs och SMF är unga (42 procent under 25 år), majoriteten är födda i Sverige (67 procent) och knappt 60 procent hade påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan.

De som fullföljt eller påbörjat svensk gymnasieskola innan folkhögskolestudierna kan ha deltagit i två- eller treåriga utbildningar beroende på när i tiden personen deltog. De tvååriga gymnasielinjerna avskaffades i samband med införandet av 1994 års läroplan när alla nationella program blev treåriga.

Det bör nämnas att i kategorin ”ej deltagit i svensk gymnasieskola” räknas de som inte påbörjat svensk gymnasieutbildning men de kan ha läst på gymnasienivå i annat land.

De viktigaste skillnaderna mellan kvinnor och män kan sammanfattas med att det är ca 70 procent kvinnor bland

- studerande i gruppen 35 år och äldre
- de med 3-årig eftergymnasial utbildning 2017
- de som tidigare inte deltagit i svensk gymnasieskola.

Den enda redovisningsgruppen i denna inledande översikt där andelen män är tydligt större än andelen kvinnor är bland deltagare i SMF, där 60 procent är män.

Tabell 6

Studera inom folkhögskolans allmänna kurs och SMF under år 2013–2015

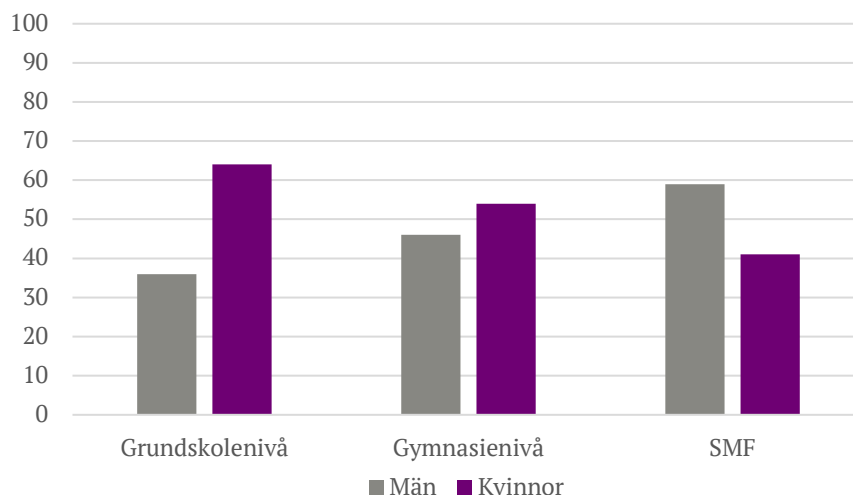
Bakgrundsuppgifter efter kön. Antal

	Totalt	Kvinnor	Män
Samtliga	34 061	17 696	16 365
Nivå på folkhögskolestudierna			
Allmän kurs, grundnivå	4 811	3 199	1 612
Allmän kurs, gymnasienivå	17 384	9 580	7 804
SMF	10 016	4 172	5 844
SMF och gymnasienivå	1 850	745	1 105
Ålder			
24 år eller yngre	14 327	6 755	7 572
25–29 år	10 546	4 876	5 670
30–34 år	3 053	1 747	1 306
35–44 år	3 263	2 283	980
45 år eller äldre	2 872	2 035	837
Födelseled			
Född i Sverige	22 736	10 996	11 740
Född utomlands	10 792	6 181	4 611
Okänt	533	519	14
Deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier			
Fullföljt gymnasieskola	5 525	2 825	2 700
Påbörjat gymnasieskola men ej fullföljt	19 942	9 003	10 939
Ej deltagit i svensk gymnasieskola	8 594	5 868	2 726
Föräldrarnas högsta utbildning			
Förgymnasial utbildning	3 296	1 716	1 580
Gymnasial utbildning	13 619	6 634	6 985
Eftergymnasial utbildning	9 887	4 435	5 452
Okänt	7 259	4 911	2 348
Utbildningsnivå 2017			
Förgymnasial utbildning och 1-årig gymnasial utbildning	14 758	7 196	7 562
Gymnasial utbildning 2 år	2 385	1 290	1 095
Gymnasial utbildning 3 år	10 112	4 896	5 216
Eftergymnasial utbildning kortare än 2 år	2 207	1 270	937
Eftergymnasial utbildning 2 år till kortare än 3 år	1 593	973	620
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	1 455	1 026	429
Okänt	1 551	1 045	506

Det är fler kvinnor än män på allmän kurs på grundskolenivå. På gymnasienivån är könsfördelningen mer jämn även om kvinnorna är i majoritet medan förhållandet är det motsatta inom SMF där 60 procent av de studerande är män.

Diagram 18
Studering inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013 – 2015 efter kön

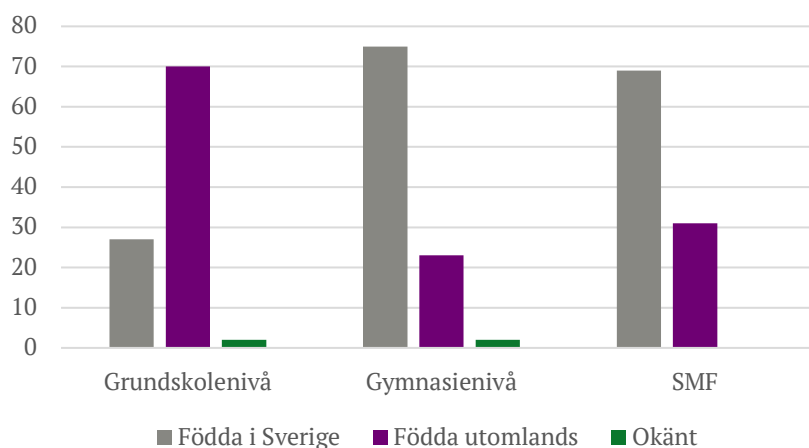
Procent

De flesta på allmän kurs på grundskolenivå är födda utomlands. När det gäller allmän kurs på gymnasienivå och SMF är majoriteten av de studerande däremot födda i Sverige. Det är dock en större andel utrikes födda bland deltagarna i nämnda kurser än andelen utrikes födda i Sveriges befolkning totalt (ca 18,5 procent). Detta ger en indikation på folkhögskolans roll i målgruppen nyanlända ungdomar och vuxna¹⁰.

Diagram 19
Studering inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013 – 2015 efter födelseland

Procent

Ålderssammansättningen på deltagarna skiljer sig åt mellan de olika nivåerna och kurserna vid folkhögskolan. Vid allmän kurs på

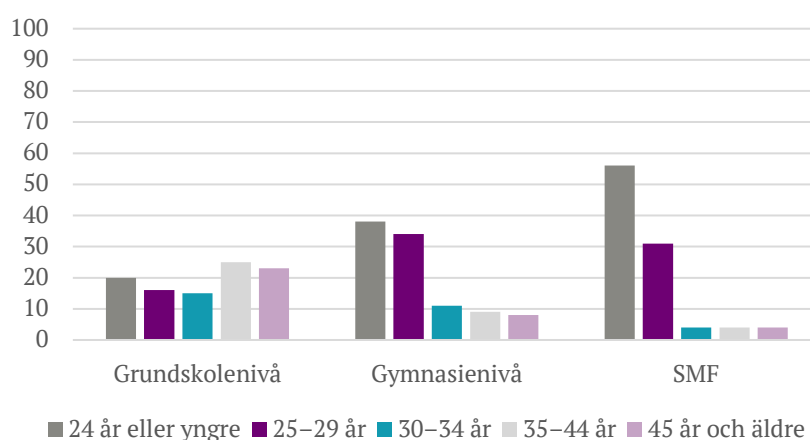
¹⁰ Andel utrikes födda elever i [grundskolan](#) och [gymnasieskolan](#) enligt Skolverket.se.

grundskolenivå finns både yngre och äldre registrerade. Anledningen till den breda åldersfördelningen och att det finns många på grundskolenivå som är över 25 år kan vara det blandade studerandeunderlaget. En stor andel av deltagarna har en funktionsnedsättning (ca 28 procent) och som visas ovan är många på grundskolenivån födda utomlands (70 procent). Vissa av de utrikes födda har en högre utbildning med sig från annat land men börjar om i det svenska utbildningssystemet och studerar på grundskolenivå främst för att lära sig svenska.

På allmän kurs på gymnasienivå och speciellt inom SMF är deltagarna yngre än de som studerar på grundskolenivå och de flesta registrerade är under 30 år. De relativt stora andelarna i åldersgruppen 25–29 år kan utgöras av personer som t.ex. jobbat och rest en period och som återgår till studier genom att läsa vid folkhögskolan.

Inom SMF är mer än hälften av deltagarna under 25 år och 60 procent i åldersgruppen är män.

Diagram 20
Studerande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015 efter ålder
 Procent

De flesta som studerar allmän kurs på grundskolenivå har av förklarliga skäl inte tidigare deltagit i den svenska gymnasieskolan. I denna grupp, som inte gått i svensk gymnasieskola, var majoriteten (82 procent) födda utomlands. Utrikes födda utgör en viktig målgrupp för folkhögskolans allmänna kurser. Kurserna ska bidra till ökade kunskaper i svenska som i sin tur kan leda till en yrkesutbildning eller behörighet till vidare gymnasiala och/eller högskolestudier.

Bland de som studerar allmän kurs på gymnasienivå och i ännu högra grad bland deltagarna på SMF har de allra flesta påbörjat men inte fullföljt svensk gymnasieskola innan de började vid folkhögskolan. Även personer som inte fullföljt gymnasieskolan är en viktig målgrupp för

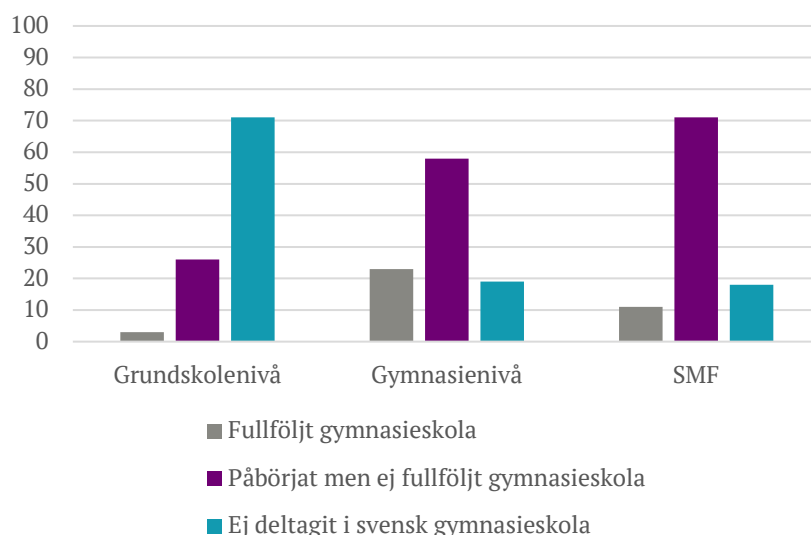
allmänna kurser. Folkhögskolorna lyckas i hög grad fånga upp de personer som har sämst förutsättningar på arbetsmarknaden.

I gruppen som påbörjat men inte fullföljt gymnasiet, både för registrerade på gymnasienivå och vid SMF, var flertalet (83 respektive 78 procent) födda i Sverige.

Vilka personer finns bland de som redan fullföljt gymnasieskolan och därefter studerar vid folkhögskolans allmänna kurs eller SMF? Huvudsakligen är de födda i Sverige; det gäller mellan 80 och 90 procent på de respektive kurserna. Det kan t.ex. handla om personer som läser upp eller kompletterar betyg för att skaffa sig behörighet till högre studier, byter utbildningsspår och/eller utbildar sig till ett yrke.

Diagram 21

Studerande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015 efter deltagande i svensk gymnasieskola innan vuxenstudier
Procent

För att få en bild av deltagarnas socioekonomiska bakgrund kan vi titta på föräldrarnas utbildningsnivå. För deltagare vid allmän kurs på grundskolenivå är 70 procent födda utomlands; för majoriteten av dessa personer saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå.

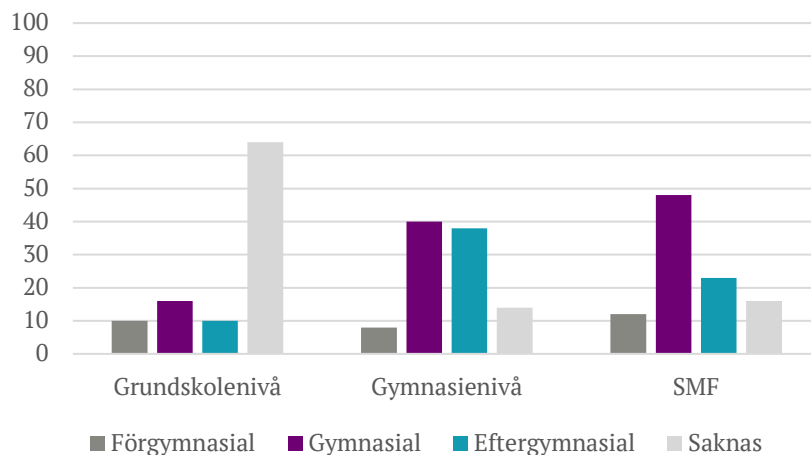
Bland deltagarna vid allmän kurs på gymnasienivå har 38 procent minst en förälder med eftergymnasial utbildning. Bland deltagarna vid SMF är andelen lägre (23 procent). Lägst andel med minst en eftergymnasialt utbildad förälder finns bland deltagare på allmän kurs grundskolenivå, ca 10 procent.

Diagram 22

Studering inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015 efter föräldrars högsta utbildningsnivå

Procent

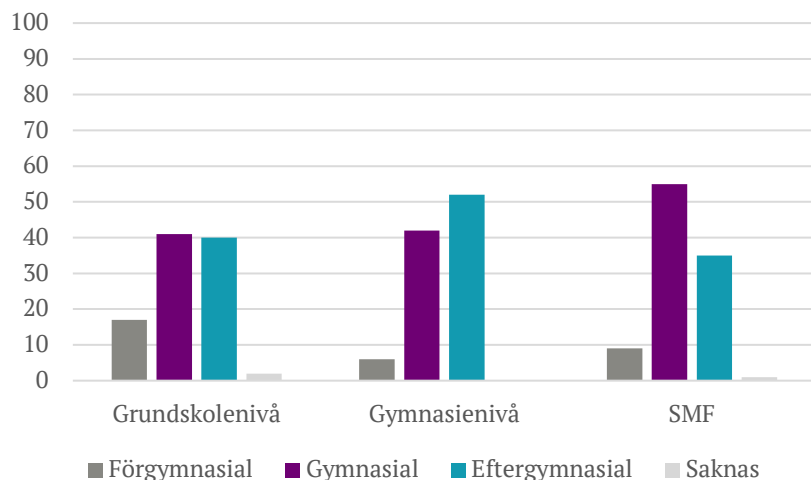
Resultatet ser annorlunda ut om man enbart tittar på de deltagare som tidigare endera fullföljt – eller påbörjat men inte fullföljt – svensk gymnasieskola. (Här ingår då inte de ca 8 600 deltagare som aldrig gått i svensk gymnasieskola och för vilka det oftast saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå).

Bland de som redan fullföljt gymnasiet innan de påbörjar folkhögskolestudierna är det många med minst en eftergymnasialt utbildad förälder. Bland deltagarna vid allmän kurs på grundskolenivå har 40 procent minst en förälder med eftergymnasial utbildning. Bland deltagarna på allmän kurs gymnasienivå är motsvarande andel 52 procent. För deltagare vid SMF är det något färre (35 procent).

Diagram 23

Studering inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, deltagare som innan vuxenstudierna fullföljt svenska gymnasieskolan, efter föräldrars högsta utbildningsnivå

Procent

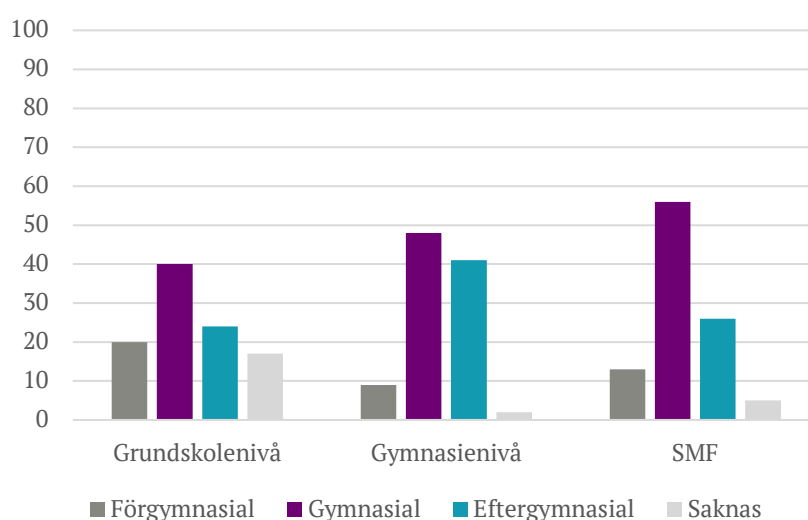

När man enbart ser till dem som innan folkhögskolan påbörjat men inte fullföljt gymnasiet är det betydligt lägre andelar deltagare som har minst en eftergymnasial utbildad förälder. Som tidigare påpekats är de som inte fullföljt gymnasiet en viktig målgrupp och de utgör också majoriteten av de studerande på allmän kurs gymnasial nivå respektive SMF. Folkbildningen kan ha en roll när det gäller att förbereda personer vars föräldrar inte är högutbildade för att gå vidare till högre studier.

Diagram 24

Studerande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, deltagare som innan vuxenstudierna påbörjat men inte fullföljt svenska gymnasieskolan, efter föräldrars högsta utbildningsnivå

Procent

Resultat – Kompensatoriska effekter

Studien avser att belysa kompensatoriska effekter av folkhögskolan. Har personer som var registrerade i folkhögskolans allmänna kurs eller SMF under 2013–2015 lyckats höja sin utbildningsnivå några år efter avslutade folkhögskolestudier? Har de fortsatt till högre studier? I vilken utsträckning deltar de i arbetslivet?

Som tidigare nämnts kan folkhögskolan ha en kompensatorisk roll som går utanför de mätbara resultaten och andelarna deltagare som t.ex. höjt sin utbildningsnivå ska ses som en av flera aspekter av nyttan med folkhögskolestudier.

Följande avsnitt om höjning av utbildningsnivån, fortsatt utbildning efter folkhögskolan samt etablering på arbetsmarknaden analyseras utifrån fyra grupper som är varandra uteslutande:

- deltagare i allmän kurs på grundskolenivå
- deltagare i allmän kurs på gymnasienivå
- deltagare i SMF
- deltagare i allmän kurs på gymnasienivå som tidigare deltagit i SMF

Syftet med SMF är att deltagandet ska leda vidare till fortsatta studier på gymnasienivå och så småningom till arbete. Avsikten är inte att den 3 månader långa SMF-kursen ska leda direkt till arbete. Med hjälp av analysgrupperna ovan synliggörs SMF:s plats och betydelse i utbildningskedjan.

De viktigaste resultaten

- Folkhögskolan har en kompensatorisk roll som går utöver de mätbara resultaten i denna rapport.
- Många bland deltagarna i allmän kurs och SMF 2013–2015 har fortfarande förgymnasial eller 1-årig gymnasial utbildning som högsta nivå några år efter avslutade folkhögskolestudier (2017).
- Bland deltagare i allmän kurs på gymnasienivå (2013–2015) – som tidigare avbrutit den svenska gymnasieskolan och som hade en låg utbildningsnivå 2012 – hade 46 procent höjt sin utbildningsnivå efter studierna vid folkhögskolan, 2017
- Motsvarande andel som höjt utbildningsnivån i och med folkhögskole-studierna bland deltagare i SMF var lägre (23 procent) men andelen höjs för dem som läst både SMF och allmän kurs på gymnasienivå (29 procent).
- Det är relativt få bland deltagarna i allmänna kurser och SMF 2013–2015 som fortsatt till vidare studier redan 2016. I gruppen som läst allmän kurs på gymnasienivå fanns 2 800 personer eller 16 procent registrerade vid högskolan höstterminen 2016.
- Deltagande i folkhögskolans allmänna kurs och/eller i SMF förbättrar personers situation på arbetsmarknaden.
- Andelen som står utanför arbetsmarknaden efter folkhögskolestudierna (2016) är högst för dem som även stått utanför arbetsmarknaden innan de påbörjade folkhögskolestudierna.
- Den höga andelen deltagare med funktionsnedsättning inom folkhögskolan påverkar resultaten när det gäller fortsatta studier och etablering på arbetsmarknaden.

Höjd utbildningsnivå

Hur ser utbildningsnivån 2017 ut för de som deltog i folkhögskolans allmänna kurser och SMF 2013–2015? En överblick av utbildningsnivån 2017 visar på några resultat och förhållanden som bör kommenteras.

För det första finns det många i de olika studerandegrupperna som 2017 fortfarande har förgymnasial eller 1-årig gymnasial utbildning som högsta nivå. Detta förklaras bland annat av att för personer som var registrerade på allmän kurs på grundskolenivå eller enbart SMF 2013–2015 har för kort tid gått för att de ska ha hunnit skaffa sig en

gymnasieutbildning och de flesta står kvar på en förgymnasial utbildningsnivå.

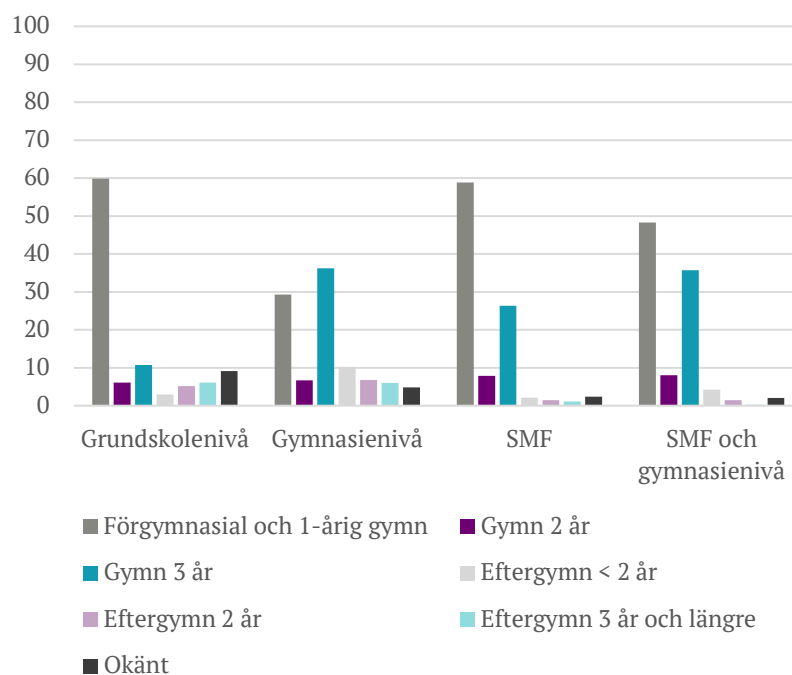
För det andra ska man hålla i minnet att bland de studerande vid folkhögskolans allmänna kurs eller SMF 2013-15 hade en fjärdedel aldrig deltagit i den svenska gymnasieskolan. De flesta var födda utomlands (71 procent). I gruppen utrikes födda som inte deltagit i den svenska gymnasieskolan finns personer som sedan tidigare har en utländsk utbildning som är högre än gymnasienivå, vilket ger svårtolkade resultat när man analyserar utbildningsnivån 2017 för hela populationen.

Det bör nämnas att det finns en kompensatorisk funktion i utbildningssystemet för de utrikes födda som anländer med en högre utbildningsnivå men ”börjar om” på en lägre nivå i det svenska utbildningssystemet för att lära sig språk, samhälle etc. Den kompensatoriska effekten går inte att visa med våra data.

Diagram 25

Studerande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, efter utbildningsnivå 2017

Procent

Ett sätt att illustrera folkhögskolans kompensatoriska roll kan vara att jämföra utbildningsnivån innan och efter studierna på folkhögskolan och se hur många som höjt sin utbildningsnivå.

För att på ett mer rättvisande sätt kunna se hur utbildningsnivån höjs inom ramen för folkhögskolan (och inte få med tidigare utländska utbildningar) inriktar vi oss på personer som hade påbörjat men inte

fullföljt den svenska gymnasieskolan innan folkhögskolestudierna och jämför utbildningsnivån 2012 och 2017 för denna grupp. Det är även denna grupp som är i majoritet bland deltagarna i allmän kurs och de har också en sämre situation på arbetsmarknaden jämfört med de som fullföljt gymnasiestudier.

Det visar sig att 35 procent av deltagarna i de allmänna kurserna eller SMF 2013–2015 som hade en låg utbildningsnivå 2012 (förgymnasial eller högst 2-årigt gymnasium) har höjt utbildningsnivån i och med folkhögskolestudierna. Störst andel deltagare med höjd utbildningsnivå finns bland de som studerade på gymnasienivå i folkhögskolan (46 procent). Motsvarande andel för de som studerat vid SMF är 23 procent och för de som läst både SMF och allmän kurs på gymnasienivå 29 procent.

Den låga andelen med höjd utbildningsnivå i gruppen som studerande på grundskolenivå 2013–2015 är som nämnts inte förvånande; de har inte i samma utsträckning hunnit avsluta gymnasiestudier och de flesta har fortfarande förgymnasial utbildning som högsta nivå 2017.

Vid en fortsatt granskning av utbildningsnivån innan och efter studierna vid folkhögskolan framgår att det genomgående är högre andelar kvinnor än män som höjt utbildningsnivån mellan 2012 och 2017. Det är även högre andelar som höjt utbildningsnivån bland deltagare födda i Sverige än bland deltagare födda utomlands oavsett på vilken nivå man studerade vid folkhögskolan.

Tabell 7

Studerande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, som tidigare påbörjat men inte fullföljt gymnasieskolan

Höjt från förgymnasial nivå eller högst 2-årig gymnasial nivå 2012 till högre utbildningsnivå 2017.

Procent

Nivå folkhögskolestudier	Totalt	Män	Kvinnor	Födda i Sverige	Födda utomlands
Grundskolenivå	13,3	12,3	14,3	14,4	12,0
Gymnasienivå	46,5	42,5	50,5	46,9	44,8
SMF	23,4	22,9	24,3	24,7	20,5
SMF och gymnasienivå	29,1	26,5	32,9	29,7	27,1
Totalt	34,9	31,8	38,7	36,6	30,4

Fortsatt utbildning/deltagande i eftergymnasial utbildning

Ett av målen med studierna vid folkhögskolan kan vara att uppnå behörighet för att studera vidare vid högskolan. Utöver förändring i utbildningsnivån innan och efter folkhögskolan är det därför av intresse att se hur många av deltagarna i allmän kurs på gymnasienivå 2013–2015 som fortsätter till eftergymnasial utbildning.

I detta avsnitt begränsar vi oss till att titta på de som läst allmän kurs på gymnasienivå, inklusive de som deltagit både i SMF och i gymnasienivå, eftersom syftet med studier på grundskolenivå eller enbart SMF inte är att fortsätta direkt till vidare studier på högskola/universitet.

För födda utomlands som kommer till Sverige med en högre utbildning kan syftet med grundskolestudierna dock vara att lära sig svenska språket för att senare kunna gå vidare till högre studier.

Totalt är det relativt få av deltagarna 2013–2015 som redan höstterminen 2016 har påbörjat högskolestudier.

Bland de som deltog i allmän kurs på gymnasienivå 2013–2015 fanns 2 800 personer eller 16 procent registrerade vid högskolan höstterminen 2016. Bland de som varit registrerade både på SMF och i allmän kurs på gymnasienivå under samma period var ca 130 personer eller 7 procent i högskolestudier 2016.

Det är ingen större skillnad i deltagandet i högskolestudier 2016 mellan kvinnor och män. Att vara född i eller utanför Sverige ger inte heller något utslag på att vara i eftergymnasial utbildning 2016. Det som däremot är av betydelse är om man redan har fullföljt en gymnasieutbildning innan folkhögskolestudierna. I den sistnämnda gruppen är det 30 procent som finns i eftergymnasial utbildning 2016. Detta är inte förvånande eftersom de som redan tidigare har klarat av gymnasiet söker sig till folkhögskolan till exempel för att komplettera sin utbildning just för att söka till högskolestudier.

Bland de som påbörjat men inte fullföljt svensk gymnasieskola innan folkhögskolan kan behövas mer tid för att uppnå behörighet till högre studier genom folkhögskolans allmänna kurs. Andelarna som är registrerade vid högskolan 2016 är lägre än för övriga grupper men kan tänkas öka om man granskar flera år efter avslutade folkhögskolestudier. Vidare är det inte självklart att alla avser att fortsätta till eftergymnasiala studier. Syftet med folkhögskolestudierna kan också vara att erhålla en yrkesutbildning.

Vid de allmänna kurserna finns också betydande andelar deltagare med funktionsnedsättning vilket påverkar resultatet när det gäller hur många som fortsätter till eftergymnasial utbildning. Det kan vara svårare för personer med funktionsnedsättning att läsa vidare inom det formella utbildningssystemet.

Tabell 8

Studierande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, registrerade vid högskolan höstterminen 2016

Procent

Nivå folkhögskolestudier	Totalt	Män	Kvinnor	Födda i Sverige	Födda utomlands	Fullföljt svensk gymnasieskola innan Fhsk	Påbörjat men inte avslutat svenskt gymnasiesk. innan Fhsk
Gymnasienivå	16,1	15,1	16,9	17,0	14,0	29,5	13,2
SMF och gymnasienivå	7,2	6,6	8,1	6,6	8,9	17,1	5,9
Totalt	15,2	14,1	16,3	16,0	14,6	28,4	12,2

Etablering efter studier

Målen för folkhögskolan är bredare jämfört med annan vuxenutbildning. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället, enligt målet för folkbildningspolitiken. Folkhögskolan tar emot betydande andelar deltagare med behov av särskilt stöd, bland annat på grund av funktionsnedsättning.

Som nämnts i den inledande texten är det dock svårt att mäta vissa av dessa personliga och samhälleliga aspekter (*de s.k. mjuka frågorna*). En sådan analys kan möjligen göras genom framtida undersökningar. Vi väljer istället att redovisa måttet etableringsstatus som här används för att visa sysselsättningen bland de som tidigare studerat vid folkhögskolan.

Hårda fakta om andel sysselsatta, arbetsinkomst, deltagande samt examen från högre utbildning efter avslutade studier inom folkhögskolans allmänna kurs har även beskrivits i en rapport från Umeå universitet. Rapporten har en delvis annan inriktning än föreliggande rapport men resultaten pekar i samma riktning¹¹.

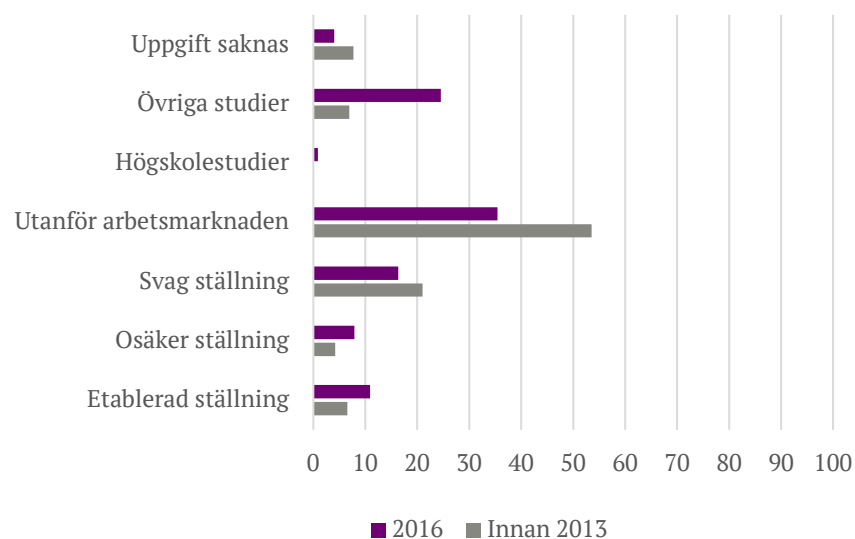
Data som används i föreliggande rapport finns tillgänglig för åren 2008 till 2012 samt för år 2016 vilket är 1–3 år efter avslutade studier inom folkhögskolan. En uppgift för etableringsstatus innan folkhögskolestudier har skapats enligt följande prioriteringsordning: etablerad ställning, osäker ställning, svag ställning, utanför arbetsmarknaden, högskolestudier och övriga studier. Vi har valt att undersöka status på arbetsmarknaden före folkhögskolestudierna eftersom tidigare anknäring till arbetsmarknaden samt om personen varit utanför arbetskraften är av speciellt intresse.

¹¹ Folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå – Arbetsmarknadssituation och övergång till eftergymnasiala studier bland deltagare på allmän kurs inom folkhögskoleutbildningen. Umeå Universitet 2018.

Som framgår av diagrammet nedan var drygt hälften av de som studerade allmän kurs på grundskolenivå inom folkhögskolan utanför arbetskraften innan folkhögskolestudierna. Efter avslutade folkhögskolestudier har denna andel sjunkit till drygt en tredjedel. Nästan en fjärdedel av deltagarna återfinns fortfarande i studier 2016 och denna andel har ökat markant jämfört med andelen som studerade innan de påbörjade folkhögskolestudierna. Det är en relativt liten andel, 10 procent, som kan anses vara etablerad på arbetsmarknaden.

Efter folkhögskolestudierna (år 2016) hade en något högre andel anknytning till arbetsmarknaden (etablerad, osäker eller svag ställning); något mer än en tredjedel jämfört med nästan en tredjedel innan folkhögskolestudierna.

Diagram 26
Etableringsstatus före och efter studier inom folkhögskolan under år 2013–2015 för studerande på allmän kurs grundskolenivå
 Procent

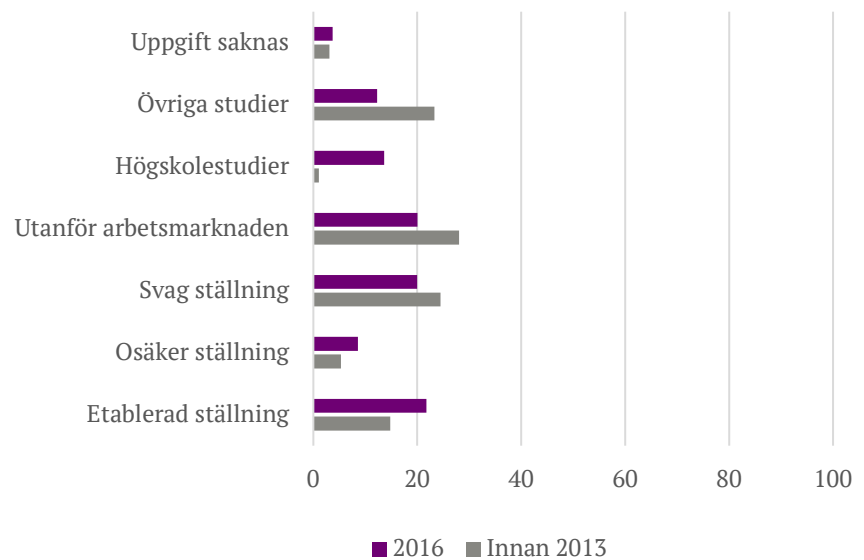
När det gäller studerande på allmän kurs gymnasial nivå finns större andel som haft någon form av anknytning till arbetsmarknaden innan de påbörjade sina studier, nästan 45 procent, i jämförelse mot 32 procent för de som studerade på grundskolenivå. År 2016 hade däremot drygt hälften av de studerande på gymnasial nivå någon form av anknytning till arbetsmarknaden. Tjugotvå procent hade etablerad ställning 2016 vilket kan jämföras mot 15 procent innan folkhögskolestudier. Andelen som var utanför arbetsmarknaden har minskat precis som för studerande på grundskolenivå. Det är även intressant att notera att 14 procent är registrerade på högskolan år 2016.

Diagram 27

Etableringsstatus före och efter studier inom folkhögskolan under år 2013–2015 för studerande på allmän kurs gymnasienivå

Procent

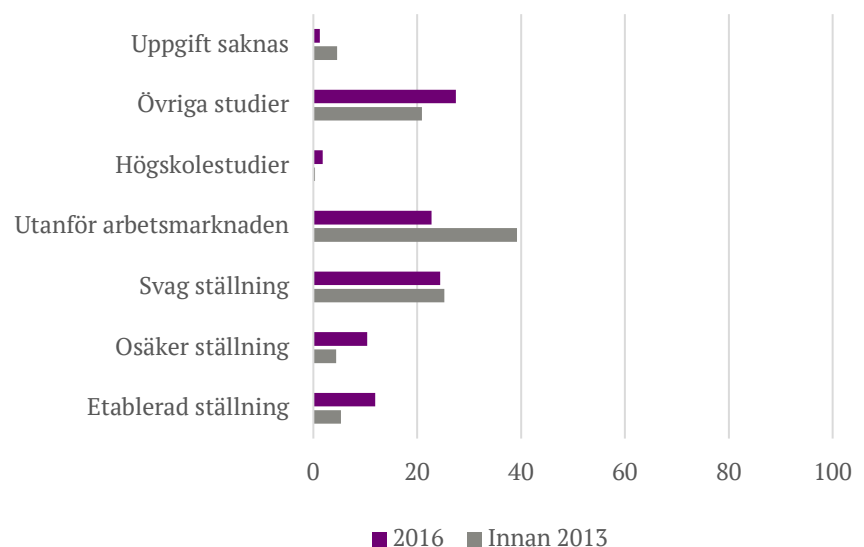

Ett likartat mönster upprepas bland personer som har läst på studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF). Andelen som hade någon form av anknytning på arbetsmarknaden åren innan folkhögskolan var drygt en tredjedel jämfört mot nästan hälften efter avslutade folkhögskolestudier. Det är framförallt andelen med etablerad ställning och osäker ställning som har ökat. Nästan en av fyra hade status utanför arbetsmarknaden år 2016 vilket är en markant minskning i jämförelse mot innan folkhögskolestudier. Andelen i övriga studier utanför högskola/universitet har ökat något.

Diagram 28

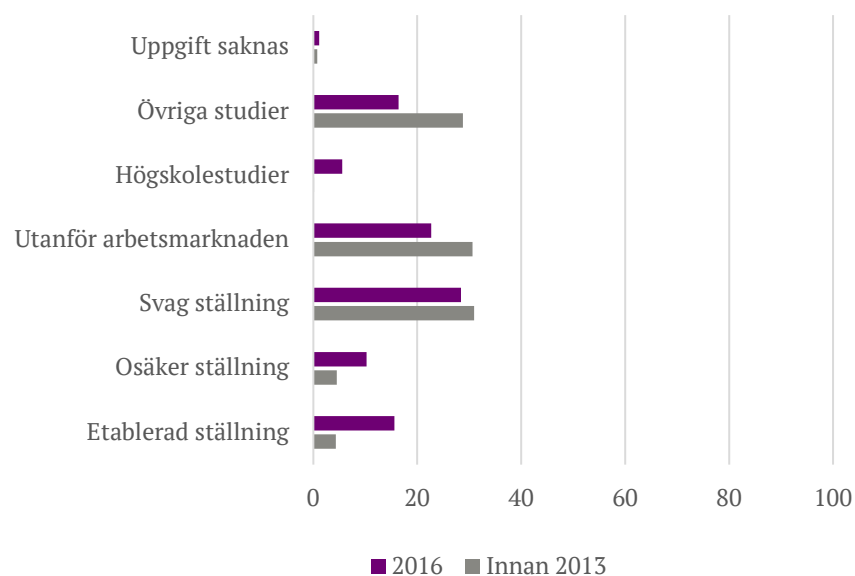
Etableringsstatus före och efter studier inom folkhögskolan under år 2013–2015 för studerande på SMF

Procent

Precis som för övriga former av studier inom folkhögskolan så minskar andelen som står utanför arbetsmarknaden för de som läst både studiemotiverande folkhögskolekurs och gymnasienivå inom folkhögskolan. Vid jämförelser innan och efter folkhögskolestudierna så ökar andelen med etablerad ställning, andelen utanför arbetsmarknaden minskar och andelen i övriga studier minskar.

Diagram 29
Etableringsstatus före och efter studier inom folkhögskolan under år 2013–2015 för personer som studerat både på SMF och på allmän kurs gymnasienivå
 Procent

Sammanfattningsvis indikerar resultaten att de personer som deltog i allmän kurs på folkhögskolan och/eller i SMF har förbättrat sin situation på arbetsmarknaden något och även ökat möjligheterna till att fortsätta studera på högskola/universitet eller inom andra utbildningar.

Störst andel utanför arbetsmarknaden 2016 återfinns bland de som läst allmän kurs på grundskolenivå.

De som står utanför arbetsmarknaden efter vuxenutbildning

Ett av syftena med att studera vid folkhögskolan är att få ett arbete. Andelen som står helt utanför arbetsmarknaden efter avslutade folkhögskolestudier är därför av intresse att granska närmare.

OECD har visat att en fullföljd gymnasieutbildning är en av de förutsättningar som ungdomar måste uppfylla för att komma in på arbetsmarknaden. Personer utan gymnasieutbildning är i större

utsträckning arbetslösa och har lägre inkomst än de som fullföljt gymnasieskolan.¹²

Som resultaten ovan visar står de som studerat på allmän kurs gymnasienivå i mindre utsträckning utanför arbetsmarknaden än de som studerat på grundskolenivå, vilket är ett förväntat resultat eftersom grundskolestudier oftast inte räcker för att ta sig in på arbetsmarknaden och syftet är snarare att studera vidare.

Oavsett nivå på avslutade folkhögskolestudierna finns det inga större skillnader mellan kvinnor och män när det gäller andelen som står helt utanför arbetsmarknaden år 2016. Bland alla som studerade på grundskolenivå inom folkhögskolan 2013–2015 är andelen födda i Sverige 27 procent. Andelen som står helt utanför arbetsmarknaden efter avslutade studier på grundnivå är betydligt högre för födda i Sverige, 53 procent, jämfört med 30 procent för födda utomlands. För övriga nivåer på folkhögskolestudier är skillnaderna mellan födda utomlands och födda i Sverige mindre även om det fortfarande är en något bättre situation för födda utomlands än för födda i Sverige. Enda undantaget är för de som läst på SMF där resultatet är omvänt, dvs. situationen är något bättre för födda i Sverige.

Liksom när det gäller fortsatta studier efter folkhögskolan påverkas resultaten av den höga andelen deltagare i folkhögskolan med funktionsnedsättning. Förutsättningarna att gå ut i arbetslivet är begränsade för personer med funktionsnedsättning som ofta har svårare att få jobb än andra vuxna i befolkningen.

Tidigare deltagande i svensk gymnasieskola och om studierna i svensk gymnasieskola var avslutade tycks också ha betydelse, trots genomgångna folkhögskolestudier, för personers situation på arbetsmarknaden. Andelen som står utanför arbetsmarknaden är högst för personer som kommit till Sverige vid 20 års ålder eller senare och därmed inte deltagit i svensk gymnasieskola. Vidare har de som påbörjat men ej fullföljt svensk gymnasieskola i större utsträckning utanför arbetsmarknaden än de som avslutat svensk gymnasieskola.

---

¹² OECD Education at a Glance, indicators A3 och A4.

Tabell 9

Studierande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015, som varken studerar eller arbetar 2016

Procent

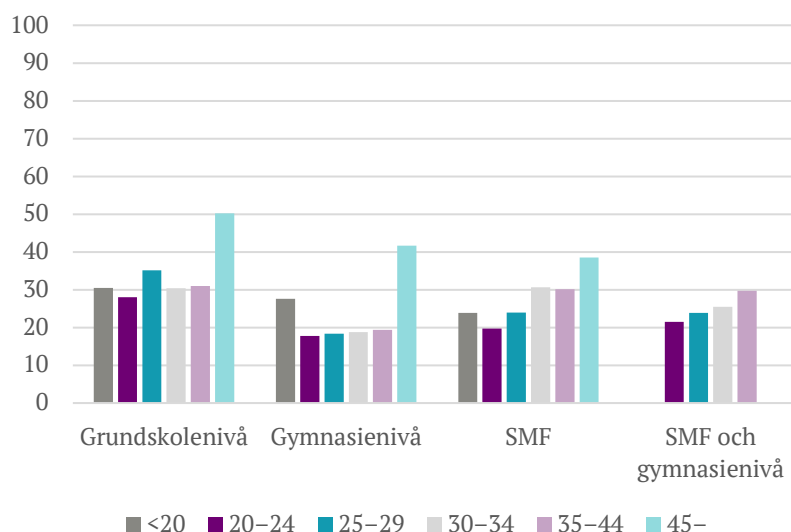
Redovisningsgrupp			SMF och	
	Grundskolenivå	Gymnasienivå	SMF	gymnasienivå
Kvinnor	35	19	23	23
Män	37	21	23	23
Födda i Sverige	53	22	22	24
Födda utomlands	30	17	25	18
Fullföljt svensk gymnasieskola	..	10	14	19
Påbörjat men ej fullföljt svensk gymnasieskola	31	22	22	23
Ej deltagit i svensk gymnasieskola	37	27	31	29
Totalt	35	20	23	23

Det som påbörjar sina studier vid folkhögskolan senare i livet verkar ha en sämre situation på arbetsmarknaden. För de som studerat på gymnasienivå inom folkhögskolan är andelen som står utanför arbetsmarknaden 28 procent för de som är yngre än 20 år och 42 procent för de som är 45 år eller äldre. Detta kan jämföras mot något lägre än 20 procent för personer i åldrarna 20 till 44 år.

Diagram 30

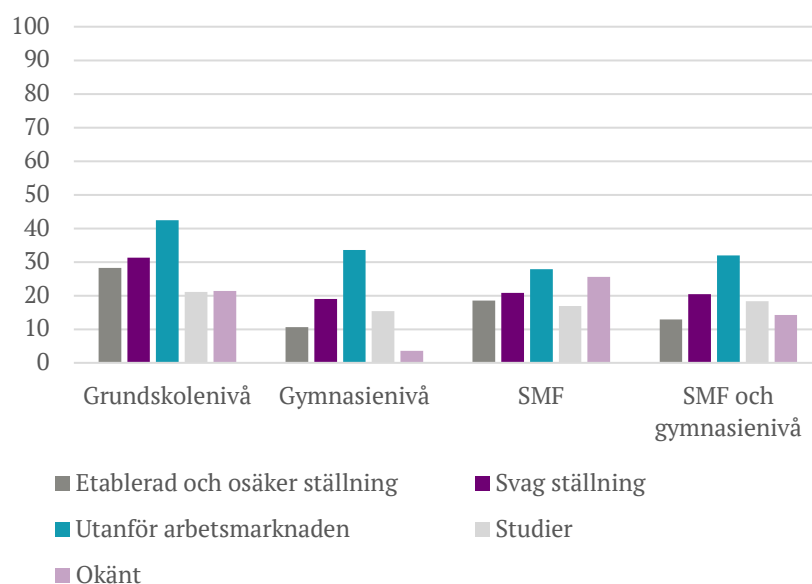
Studierande inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015 efter ålder, som varken studerar eller arbetar 2016

Procent

Det är troligt att tidigare arbetslivserfarenhet påverkar etableringen på arbetsmarknaden efter avslutade folkhögskolestudier. Oavsett nivå på folkhögskolestudier så är andelen som står utanför arbetsmarknaden 2016 högst för dem som även stått utanför arbetsmarknaden innan de påbörjade sina folkhögskolestudier. De som hade en svag ställning på arbetsmarknaden innan folkhögskolestudier har också en sämre situation efter avslutade folkhögskolestudier jämfört med dem som hade en etablerad ställning eller osäker ställning.

Diagram 31
Studier inom folkhögskolans allmänna kurs (grund- och gymnasienivå) och SMF under år 2013–2015 efter etableringsstatus innan studier, som varken studerar eller arbetar 2016.
 Procent.

Kort om statistiken

Syftet med rapporten är att beskriva vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet. Vuxenutbildning i denna rapport omfattar dels komvux på grundskole- och gymnasienivå och dels folkhögskolans allmänna kurs på grundskole- och gymnasienivå samt studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF).

Statistikens ändamål och innehåll

Fokus i denna rapport är framförallt att beskriva vuxenutbildningens kompensatoriska funktion i det svenska utbildningssystemet. Den kompensatoriska funktionen beskrivs bland annat genom att titta på andelen personer som höjt sin utbildningsnivå efter att studier inom komvux/folkhögskola är avslutade. Högsta avslutade utbildningsnivå 2012 innan studierna i vuxenutbildning jämförs med högsta avslutade utbildningsnivå 2017 för att ta fram om utbildningsnivån har höjts. Fokus ligger på de personer som hade en förgymnasial utbildning eller kortare gymnasieutbildning än 3 år 2012. Rapporten beskriver även etableringen på arbetsmarknaden efter avslutade studier inom vuxenutbildningen och deltagande i högre studier inom högskola/universitetet samt om personen varit registrerad som student inom högskola/universitet höstterminen 2016. Etableringen på arbetsmarknaden avser 2016 dvs 1 till 3 år efter att studierna inom vuxenutbildningen har avslutats.

Till skillnad från redovisningen av höjd utbildningsnivå och fortsatt utbildning är redovisningen av etableringen på arbetsmarknaden utformad så att komvuxstudier på grund- och gymnasienivå är varandra uteslutande. De som har studerat på både grundskolenivå och gymnasienivå är redovisade som gymnasienivå.

Etableringen på arbetsmarknaden beskrivs genom att använda måttet etableringsstatus. Klassificeringen bygger på information om en individs sysselsättning och arbetsinkomst men hänsyn tas även till eventuella arbetslöshetsperioder. Etableringsstatus består av följande sex kategorier;

1. Etablerad ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst på minst 191 800 kr, sysselsatt i november 2016 enligt sysselsättningsregistrets definition, inga händelser som indikerar arbetslöshet och inga händelser som indikerar arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning.

2. Osäker ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst på minst 162 300 kr och upp till 191 800 kr. Vid inkomst av aktiv näringsverksamhet gäller ingen nedre inkomstgräns. Inte klassificerad som studerande eller; Arbetsinkomst på minst 191 800 kr och under året förekomst av arbetslöshet (hel- eller deltid), arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition. Inte klassificerad som studerande.

3. Svag ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst upp till 162 300 kr. Inte klassificerad som studerande eller; Arbetsinkomst på minst 162 300 kr och under året förekomst av heltidsarbetslöshet/arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar. Inte klassificerad som studerande.

4. Högskolestudier

Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen 2016 och erhållit någon form at studieersättning samma år (minst 2 000 kr under året). Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden.

5. Övriga studier

Erhållit någon form at studieersättning under aktuellt år (minst 2 000 kr under året). Inte klassificerad som högskolestuderande eller etablerad på arbetsmarknaden.

6. Utanför arbetsmarknaden

Avsaknad av arbetsinkomst aktuellt år. Inte klassificerad som studerande. Motsvarar personer som ”varken är i arbete eller i studier”.

Inkomstgränserna för åren 2012–2016 (kr)

2012	147 400	174 200
2013	151 300	178 900
2014	155 300	183 600
2015	158 300	187 100
2016	162 300	191 800

En viktig redovisningsgrupp i rapporten är baserad på om personer deltagit i svensk gymnasieskola innan vuxenstudierna och hur studierna i svensk gymnasieskola har gått. Resultaten redovisas därför nästan genomgående i rapporten för följande tre grupper;

- **Fullföljt studier inom svensk gymnasieskola**
I denna grupp ingår personer med avgångsbetyg från gymnasieskola innan 1997 eller personer med slutbetyg/gymnasieexamen eller motsvarande för åren 1997 och framåt. Ungefär 3 procent av dem som endast deltagit i individuellt gymnasieprogram har fått slutbetyg/gymnasieexamen och ingår därmed i denna grupp.
- **Påbörjat studier inom svensk gymnasieskola men ej avslutat dem**
I denna grupp ingår de personer som enligt skolverkets elevregister varit registrerade som studenter inom svensk gymnasieskola men inte uppfyllt kraven för fullföljd gymnasieutbildning. Personer med samlat betygsdokument eller studiebevis ingår här. Även majoriteten av dem som endast deltagit i individuellt gymnasieprogram IV eller IM (97 procent) ingår här.
- **Ej deltagit i svensk gymnasieskola**
I denna grupp ingår de personer som inte finns med varken i skolverkets elevregister för gymnasieskolan eller i registren över avgångna från svensk gymnasieskola. En majoritet av dessa är utrikes födda som invandrat till Sverige i vuxen ålder (19 år eller äldre).

Nästan 2 000 personer har läst på grundskolenivå inom komvux av de som fullföljt svensk gymnasieskola. Nästan hälften av dem har läst någon form av orienteringskurs vars syfte främst är att förbättra studieteknik, förbereda för teoretiska studier på högre nivå eller hjälpa till att byta yrke. Även studier inom engelska och matematik på grundskolenivå var vanliga. En ganska stor del av personerna som läste på grundskolenivå och hade fullföljt gymnasiestudier sedan tidigare var äldre vilket kan göra att det finns större behov att komplettera med grundskolestudier inom något/några ämnen innan man fortsätter med gymnasiestudier.

Information om statistikens framställning

Denna rapport är en registerstudie som bygger på flera olika datakällor. Rapporten har utarbetats av SCB. Definitioner av populationerna för komvux respektive folkhögskola följer nedan;

Rapporten omfattar deltagare i komvux som varit inskrivna någon gång under åren 2013 till 2015 på grundskolenivå eller gymnasienivå.

Populationerna avser dels personer som avslutat grundskolenivå någon gång under åren 2013 till 2015 och dels personer som avslutat gymnasienivå någon gång under åren 2013 till 2015. För att en person ska ha avslutat grundskolenivå så ska hon/han inte vara registrerad som studerande på grundskolenivå inom komvux under åren 2016 till 2017. För de som avslutat gymnasienivån gäller att de inte ska vara registrerade som studerande på grundskolenivå och/eller gymnasienivå inom komvux under åren 2016 till 2017.

Populationen för folkhögskolan avser personer som avslutat allmän kurs inom dels grundskolenivå och dels gymnasienivå någon gång under åren 2013 till 2015. Även personer som avslutat studiemotiverande folkhögskolekurs någon gång under åren 2013 till 2015 ingår i populationen. För att ha avslutat allmän kurs på grundskolenivå så ska personen inte vara registrerad på allmän kurs på grundskolenivå inom folkhögskola någon gång under åren 2016 till 2017. De kan dock vara registrerade på gymnasienivå. De som avslutat gymnasienivå definieras som personer inskrivna som deltagare på gymnasienivå någon gång under åren 2013 till 2015 men inte registrerade som studenter på allmän kurs någon gång under åren 2016 till 2017. För att ha avslutat SMF gäller att de inte ska vara registrerade som deltagare på SMF någon gång under åren 2016 till 2017.

Information om statistikens kvalitet

Flera olika register på Skolverket respektive SCB har använts för att ta fram resultaten i rapporten. Dessa är Skolverkets elevregister från grundskola, gymnasium och komvux samt SCB:s elevregister över deltagare i folkhögskolan, sysselsättningsregistret, registret över personer i utbildning och registret över högsta avslutade utbildningsnivå. Beskrivningar av kvaliteten i registren som använts för denna rapport finns på SCB:s webbplats under dokumentation i följande länkar:

Befolkningens studiedeltagande

https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/befolkningens-utbildning/befolkningens-studiedeltagande/#_Dokumentation

Befolkningens utbildning

https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/befolkningens-utbildning/befolkningens-utbildning/#_Dokumentation

Folkhögskolan

https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/befolkningens-utbildning/folkhogskolestatistik/#_Dokumentation

Statistik om grundskola, gymnasium och komvux

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/om-skolverkets-statistik>

The importance of adult education in the Swedish education system

The importance of adult education in the Swedish education system

Studies have shown that there are major differences between various groups in the Swedish population with regard to basic skills in reading, writing and problem-solving in everyday life. Furthermore, equity among schools has deteriorated and pupils' socio-economic background has a great impact on study results to a larger extent than in the past.

An upper secondary education is important in order for a person to be able to integrate on the labour market and in society. The level of participation in upper secondary education in Sweden is high. However, although nearly all young people begin an upper secondary education, not all of them complete it and a large proportion do not graduate¹⁵.

Adult education plays an important role in making up for unfinished compulsory school and upper secondary school and in improving young people's possibilities to, for example, achieve upper secondary school goals. Adult education thereby helps strengthen equity in the Swedish educational system.

This report highlights adult education by describing participation in municipal adult education and folk high schools' general courses or motivational study courses (SMF) between 2013 and 2015. The report also shows how adult education can be important for improving participants' situation with regard to their work and level of education.

It was neither possible nor desirable to compare municipal adult education and folk high schools, since the two educational forms have different purposes, target groups and composition of participants. The results for municipal adult education and for folk high school general courses and SMF are therefore presented separately.

However, some general observations are made about differences between the educational forms with regard to the scope of the studies and the number of students. The number of persons studying in municipal adult education is considerably higher compared with those studying in folk high schools. Between 2013 and 2015, there were nearly

---

¹⁵ SOU 2016:77

290 000 participants in municipal adult education. The corresponding figure for folk high school general courses and motivational study courses is just over 34 000.

Another difference is that the share of those who completed upper secondary school before enrolling in adult education was much higher among students in municipal adult education than among students in folk high school general courses and motivational study courses. Among students at upper secondary school level in adult education, 50 percent had completed upper secondary school before enrolling in adult education. The corresponding figure among participants in folk high school general courses at upper secondary school level was 23 percent, and even less among participants in motivational study courses (11 percent).

Adult education main results

Among students in municipal adult education, just over 60 percent are women, both at compulsory and upper secondary school level. There is a large age distribution among participants; at compulsory school level, just over 70 percent of the participants are 30 years or older and the proportion of older participants at upper secondary school level is 48 percent. Nearly 90 percent among participants at compulsory school level and nearly 30 percent among those studying at upper secondary school level in municipal adult education are foreign born persons.

Fifty percent of those studying at the upper secondary school level have previously completed upper secondary school and 27 percent began, but did not complete, upper secondary school before enrolling in municipal adult education.

The results show that studies in municipal adult education lead to positive results in terms of education. Among those who began, but did not complete, upper secondary school before enrolling in municipal adult education and who had a low level of education in 2012 (compulsory school, or maximum 2-year upper secondary school) just over 40 percent raised their level of education as a result of adult education. Furthermore, just over 20 percent among those who studied at upper secondary school level in municipal adult education enrolled in higher education a few years after completing municipal adult education.

Participants who studied at upper secondary school level also improved their position on the labour market compared with their position before their municipal adult education studies, to a greater extent than those who studied at compulsory school level. This means that the percentage of those who are outside the labour market is lower after adult education compared with before adult education.

Folk high schools main results

There is an even gender balance among participants in the general course at upper secondary school level. At compulsory school level, women account for roughly 65 percent and in the motivational study course, men account for 60 percent. There is a large age distribution among participants at compulsory school level, while most of those enrolled in the general course at upper secondary school level or the motivational study course are under 30 years old (75 percent and 88 percent respectively). Just as in municipal adult education, the majority of participants at compulsory school level are foreign born persons (70 percent), while the share of foreign born persons among those studying at upper secondary school level or enrolled in a motivational study course is much smaller (30 percent and 38 percent respectively).

Relatively few persons (23 percent) among those enrolled in the general course at upper secondary school level have previously completed upper secondary school. This share is even smaller among participants in the motivational study course (11 percent). The vast majority of participants in these courses began, but did not complete upper secondary school before enrolling in folk high school studies.

The results show positive effects with regard to education among those who studied the general course and the motivational study course. Among those who began, but did not complete, upper secondary school before enrolling in a folk high school and who had a low level of education in 2012 (compulsory school, or maximum 2-year upper secondary school), 46 percent raised their level of education as a result of the adult education. In addition, 16 percent among those who participated in the general course at upper secondary school level enrolled in higher education a few years after completing folk high school studies. Their situation on the labour market also improved, in a comparison before and after folk high school studies.

A review of the results should take into account that folk high school has a compensatory role that goes beyond the figures presented in this report. This can be about the individual's personal development or integration into society. Furthermore, it should be taken into account that the relatively high percentage of participants with disabilities is reflected in the results on participation in higher studies and in the participation on the labour market.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.